

UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I GJUHËVE TË HUAJA
DEPARTAMENTI I GJUHËS GREKE

STRATEGJITË E NXËNIES SË LEKSIKUT TË GREQISHTES NË ARSIMIN E MESEM TË LARTË NË SHKOLLAT DYGJUHËSHE SHQIPTARO-GREKE

MANUAL

UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I GJUHËVE TË HUAJA
DEPARTAMENTI I GJUHËS GREKE

**STRATEGJITË E NXËNIES SË LEKSIKUT TË GREQISHTES
NË ARSIMIN E MESËM TË LARTË
NË SHKOLLAT DYGJUHËSHE SHQIPTARO-GREKE**

MANUAL

TIRANË, 2024

**Fakulteti i Gjuhëve të Huaja
Universiteti i Tiranës**

Adresa: Rruga e Elbasanit, Tiranë. Shqipëri

ISBN: 9789928279941

Botimi i parë FILARA
Tiranë, 2024

© Shtëpia Botuese, **FILARA**

Shtypur në shtypshkronjën **FILARA**

Adresa:
Rruga "Sabaudin Gabrani"
Ish-kombinati "Misto Mame", Tiranë
Cel: 069 33 30 983
E-mail: filarabotime@yahoo.com
filarabotime@gmail.com
website: www.filarabotime.com

PËRMBAJTJA

STRATEGJITË E NXËNIES SË LEKSIKUT TË GREQISHTES NË ARSIMIN E MESËM TË LARTË NË SHKOLLAT DYGJUHËSHE SHQIPTARO-GREKE	4
HYRJE	4
KUADRI TEORIK	7
METODOLOGJIA E KËRKIMIT	10
REZULTATET E KËRKIMIT	12
REKOMANDIME	22
PËRFUNDIME	44
ANEKSE	46
Pyetësi nr. 1 - PYETËSOR MBI MADHËSINË E FJALORIT	46
Pyetësi nr. 2 - PYETËSORI I STRATEGJIVE TË TË MËSUARIT TË FJALORIT	55
EKIPI I PROJKETIT:	59

STRATEGJITË E NXËNIES SË LEKSIKUT TË GREQISHTES NË ARSIMIN E MESËM TË LARTË NË SHKOLLAT DYGJUHËSHE SHQIPTARO-GREKE

1. HYRJE

Prezantimi i Projektit

Projekti “Strategjitë e nxënies së leksikut të greqishtes në arsimin e mesëm të lartë në shkollat dygjuhëshe shqiptaro-greke” është një iniciativë shkencore dhe akademike e zhvilluar nga Departamenti i Gjuhës Greke në Fakultetin e Gjuhëve të Huaja të Universitetit të Tiranës, financuar nga buxheti për kërkimin shkencor të këtij fakulteti. Projekti zgjati nga viti 2022 deri në 2024 dhe synoi të hulumtojë dhe përmirësojë metodat dhe praktikrat e mësimdhënies së leksikut të gjuhës greke në një kontekst shumë specifik dhe sfidues: arsimin e mesëm të lartë në shkollat dygjuhëshe shqiptaro-greke¹.

Qëllimi dhe objektivat e projektit

Qëllimi kryesor i projektit ishte të rrisë efikasitetin dhe cilësinë e mësimdhënies dhe të përvetësimit të fjalorit të gjuhës greke duke përdorur një qasje të bazuar në hulumtime në fushën e përvetësimit të gjuhës së huaj/së dytë.

Objektivat kryesore përfshinin identifikimin dhe analizën e strategjive të mësimnxënies së leksikut të gjuhës greke të përdorura nga nxënësit në shkollat

1. Strategjitë e nxënies së leksikut të greqishtes në shkollat dygjuhëshe shqiptaro-greke <https://fgjh.edu.al/grupi-mesimor-kerkimor-gjuhesi-perkthim-i-gjuhes-greke/>

dygjuhëshe, bazuar në preferencat dhe zgjedhjet e tyre. Në vijim, zhvillimi i materialeve kërkimore dhe manualit që do të ndihmojnë mësuesit të përvetësojnë dhe zbatojnë këto strategji të reja dhe të përmirësuara ishte një tjetër objektiv kyç dhe, së fundmi, hartimi i rekomandimeve për përmirësimin e metodave të mësimdhënies bazuar në gjetjet e studimit synonte të kontribuonte në ngritjen e cilësisë së arsimit dhe në përmirësimin e rezultateve të nxënësve në përvetësimin e gjuhës greke.

Rëndësia e mësimit të leksikut të gjuhës greke në një kontekst dygjuhësh

Mësimi i leksikut të gjuhës greke në një kontekst dygjuhësh është veçanërisht i rëndësishëm për disa arsye.

Së pari, ai ndihmon nxënësit të zhvillojnë aftësi të shkëlqyera komunikuese në dy gjuhë, gjë që është thelbësore në një botë gjithnjë e më globale dhe të ndërlikur. Zotërimi i një repertori të gjerë leksikor në të dy gjuhët i lejon nxënësit të shprehën me saktësi dhe nuanca në situata të ndryshme sociale dhe akademike².

Së dyti, mësimi i leksikut në një kontekst dygjuhësh ndihmon në ndërtimin e identitetit kulturor dhe gjuhësor të nxënësve. Ai u jep atyre mundësinë të njohin dhe të vlerësojnë kulturat dhe traditat e të dy komuniteteve, duke krijuar kështu një ndjenjë të fortë të përkatësisë dhe respektit për diversitetin³.

Së treti, zhvillimi i aftësive të mira në leksik ndihmon nxënësit të kenë sukses në studimet e tyre akademike dhe në karrierat e ardhshme profesionale. Njohuria e pasur e fjalorit të gjuhës greke u jep atyre një avantazh të qartë në tregun e punës, veçanërisht në sektorët ku kërkohet komunikimi ndërkulturor dhe njohuria e gjuhëve të huaja⁴.

2. Bialystok, E. 2001. *Bilingualism in development: Language, literacy, and cognition*. Cambridge University Press. ISBN: 9780511605963. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511605963>

3. Grosjean, F. 2010. *Bilingual: Life and reality*. Harvard University Press. <https://doi.org/10.4159/9780674056459>

4. Cummins, J. 2000. *Language, Power, and Pedagogy: Bilingual Children in the Crossfire*. *Multilingual Matters*. ISBN: 9781853594731. DOI:10.1080/15235882.2001.10162800

Përfitimet e pritshme për institucionet arsimore, mësuesit dhe nxënësit

Rezultatet e këtij projekti pritet të ofrojnë një pasuri të re njohurish mbi strategjitë efektive të mësuarit të leksikut të gjuhës greke dhe të sjellin ndryshime në mënyrën si mësohet gjuha në shkollat dygjuhëshe.

Institucionet arsimore do të përfitojnë nga një rritje e përgjithshme e cilësisë së arsimit, falë integritit të strategjive të reja të mësimdhënies dhe përvetësimit të gjuhës greke. Projekti ofron mundësi për zhvillim profesional të mësuesve, duke u ofruar atyre trajnime dhe burime për të përmirësuar aftësitë e tyre pedagogjike. Me strategjitë e reja, institucionet arsimore mund të shohin përmirësime të ndjeshme në rezultatet e nxënësve, duke rritur kështu reputacionin dhe besueshmërinë e shkollave. Gjithashtu, projekti inkurajon bashkëpunimin ndërmjet shkollave dhe institucioneve të ndryshme arsimore, duke ndarë praktikat më të mira dhe burimet për përmirësimin e mësimdhënies dhe të nxënies. Në këtë mënyrë, institucionet arsimore do të jenë më të përgatitura për t'u përballur me sfidat e globalizimit dhe të komunikimit ndërkulturor, duke ofruar një arsim më të plotë dhe gjithëpërfshirës.

Për mësuesit, projekti ofron strategji të reja dhe të përmirësuara të mësimdhënies që mund të integrohen në kurrikulën mësimore. Kjo do t'i ndihmojë ata të përmirësojnë metodat e tyre të mësimdhënies, të rrisin angazhimin dhe motivimin e nxënësve, dhe të krijojnë një ambient mësimor më të pasur dhe më efektiv, duke përmirësuar cilësinë e arsimit në shkollat dygjuhëshe.

Për nxënësit, përfitimet përfshijnë përvetësim më të thellë të fjalorit, aftësi të përmirësuara komunikuese në dy gjuhë, dhe rritje të vetëbesimit dhe motivimit për të mësuar gjuhën greke. Gjithashtu, ata do të kenë një kuptim më të mirë të kulturave dhe traditave të dy vendeve, duke zhvilluar një ndjenjë të identitetit ndërkulturor.

2. KUADRI TEORIK

Teoritë e përvetësimit të gjuhës së huaj/ së dytë

Në literaturën e përvetësimit të gjuhëve ekzistojnë disa teori kryesore që shpjegojnë proceset dhe strategjitë që individët përdorin për të mësuar një gjuhë të huaj ose të dytë. Këto teori ofrojnë perspektiva të ndryshme mbi mënyrat më efektive për të mësuar një gjuhë të re dhe ndihmojnë në zhvillimin e metodave të mësimdhënies që mbështesin këtë proces.

- Teoria e Gramatikës Universale (Universal Grammar) nga Noam Chomsky sugjeron se ekziston një gramatikë universale e lindur që ndihmon individët të mësojnë çdo gjuhë. Sipas tij, të gjitha gjuhët kanë struktura të përbashkëta dhe individët përshtatin parametrat e kësaj gramatike universale për të mësuar një gjuhë të re. Për shembull, mësuesi mund të shpjegojë strukturat bazë të një gjuhe të re duke treguar ngjashmëritë me gjuhën amtare të nxënësve⁵.
- Teoria e Informacionit Hyrës (Input Hypothesis) nga Stephen Krashen sugjeron se përvetësimi i gjuhës ndodh kur nxënësit marrin input gjuhësor që është paksa përtej nivelit të tyre aktual të kompetencës (i+1). Ky input duhet të jetë i kuptueshëm për të qenë efektiv dhe për të ndihmuar në zhvillimin gjuhësor. Për shembull, një nxënës i gjuhës greke mund të dëgjojë një bisedë në greqisht që përmban fjalë dhe fraza paksa përtej nivelit të tij aktual të kompetencës⁶.
- Teoria e Ndërveprimit (Interaction Hypothesis) nga Michael Long thekson se ndërveprimi me të tjerët në gjuhën e synuar ndihmon në përvetësimin e gjuhës. Ndërveprimet përmirësojnë inputin e kuptueshëm dhe ofrojnë feedback për nxënësit, duke ndihmuar kështu në zhvillimin e aftësive gjuhësore. Për shembull, gjatë një ore mësimi, nxënësit mund të punojnë në çifte për të

5. Chomsky, N. 1965. Aspects of the Theory of Syntax. MIT Press. ISBN 9780262260503

6. Krashen, S. 1985. The Input Hypothesis: Issues and Implications. Longman. <https://doi.org/10.2307/414800>

zgjidhur një problem duke përdorur gjuhën e synuar⁷.

- Teoria e Rezultatit (Output Hypothesis) nga Merrill Swain sugjeron se prodhimi i gjuhës (output) është po aq i rëndësishëm sa inputi për mësimin e gjuhës. Rezultati gjuhësor ndihmon në përmirësimin e përpunimit të inputit dhe zhvillimin e aftësive gjuhësore përmes praktikës aktive. Për shembull, një nxënës mund të shkruajë një përmbledhje të një libri në gjuhën e synuar dhe ta paraqesë atë përpara klasës⁸.
- Teoria e Vërejtjes (Noticing Hypothesis) nga Richard Schmidt sugjeron se për të përvetësuar një gjuhë, nxënësit duhet të vërejnë dallimet midis strukturave të gjuhës që ata përdorin dhe normave të gjuhës së synuar. Të vërejturit ndihmon në përmirësimin e përvetësimit të gjuhës. Për shembull, gjatë një detyre të redaktimit, nxënësi mund të lexojë një tekst të shkruar nga një shok klase dhe të vërejë gabime gramatikore⁹.
- Teoria Sociokulturore (Sociocultural Theory) nga Lev Vygotsky thekson rëndësinë e ndërveprimeve shoqërore dhe kontekstit kulturor në përvetësimin e gjuhës. Nxënësit mësojnë gjuhën përmes ndërveprimeve me të tjerët dhe ndërmjetësimit kulturor, duke zhvilluar kështu aftësitë gjuhësore dhe kulturore. Për shembull, në një program shkëmbimi kulturor, nxënësit mund të përfshihen në aktivitete ku bashkëpunojnë me folës amtarë të gjuhës së synuar¹⁰.

Strategjitë e nxënies së leksikut

Në literaturën e përvetësimit të gjuhëve të huaja, ekzistojnë disa strategji të provuara dhe të përdorura gjerësisht për të ndihmuar nxënësit në përvetësimin e fjalorit. Këto strategji përfshijnë teknika të ndryshme që ndihmojnë nxënësit

7. Long, M. H. 1981. Input, Interaction, and Second Language Acquisition. *Annals of the New York Academy of Sciences*. <https://doi.org/10.1111/j.1749-6632.1981.tb42014.x>

8. Swain, M. 1985. Communicative Competence: Some Roles of Comprehensible Input and Comprehensible Output in Its Development. In S. Gass & C. Madden (Eds.), *Input in Second Language Acquisition*. Newbury House

9. Schmidt, R. 1990. The Role of Consciousness in Second Language Learning. *Applied Linguistics*.

10. Vygotsky, L. S. 1978. *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press. ISBN 9780674576292

të mësojnë, të kujtojnë dhe të përdorin fjalët e reja në mënyrë efektive. Këto strategji jo vetëm që ndihmojnë nxënësit të përvetësojnë fjalorin e ri, por edhe të përmirësojnë aftësitë e tyre gjuhësore në tërësi.

- Strategjitë e përcaktimit (determination strategies) ndihmojnë nxënësit të zbulojnë kuptimin e fjalëve të reja duke përdorur kontekstin, njohuritë strukturore të gjuhës dhe materialet referuese. Për shembull, nxënësi kupton fjalën “παραδοσιακός” (tradicional) nga fjalia “Οι παραδοσιακές γιορτές είναι σημαντικές για τον πολιτισμό μας”.
- Strategjitë sociale (social strategies) përfshijnë kërkimin e ndihmës nga mësuesit dhe bashkëmoshatarët. Për shembull, kur nxënësit pyesin mësuesin për të shpjeguar një fjalë të re është një strategji sociale e përdorur shpesh.
- Strategjitë e kujtesës (memory strategies) përfshijnë teknika që ndihmojnë në përvetësimin dhe ruajtjen e fjalëve të reja në kujtesën afatgjatë. Për shembull, përdorimi i imazheve, ku nxënësi krijon lidhje vizuale për të kujtuar fjalën “παχνίδι” (lojë), është një teknikë efektive, ose lidhja e fjalës “ετυχισμένος” (i lumtur) me sinonimin “χαρούμενος” dhe antonimin “λυπημένος” është gjithashtu e dobishme.
- Strategjitë kognitive (cognitive strategies) përfshijnë përsëritjen mekanike të fjalëve dhe përdorimin e mjeteve teknike. Një shembull është përsëritja e fjalës “βιβλίο” (libër) disa herë për të përforcuar kujtimin. Përdorimi i aplikacioneve AI për të praktikuar fjalorin e ri është një tjetër strategji kognitive.
- Strategjitë metakognitive (metacognitive strategies) përfshijnë planifikimin, monitorimin dhe vlerësimin e progresit të mësimnxënies. Për shembull, planifikimi përfshin vendosjen e qëllimeve për mësimin e fjalëve të reja, si mësimi i 10 fjalëve të reja çdo javë. Monitorimi përfshin ndjekjen e progresit duke kontrolluar fjalët e mësuara deri tani, ndërsa vlerësimi përfshin rishikimin e metodave të mësimnxënies për të parë cilat kanë qenë më efektive.

3. METODOLOGJIA E KËRKIMIT

Përshkrimi i metodologjisë së përdorur

Në këtë projekt, u përdor një qasje e përzier metodologjike që përfshinte si metoda cilësore, ashtu edhe sasiore, për të arritur një kuptim të thellë dhe të plotë të strategjive të përdorura nga nxënësit dhe efektivitetin e tyre. Metodatat cilësore përfshinin intervista dhe analiza të përvojave dhe sfidave të nxënësve në procesin e mësimnxënies së leksikut të gjuhës greke. Metodatat sasiore përfshinin përdorimin e pyetësorëve të strukturuar dhe testeve diagnostike për të mbledhur të dhëna të matshme rreth njohurive të fjalorit dhe përdorimit të strategjive të mësimnxënies. Kombinimi i këtyre metodave siguroi një analizë të balancuar, duke ofruar të dhëna të thelluara dhe të besueshme për dinamikën e mësimnxënies së leksikut në shkollat dygjuhëshe shqiptaro-greke.

Instrumentet e përdorura

Në lidhje me metodat cilësore, ato përfshinin intervista dhe analiza të përvojave dhe sfidave të nxënësve në procesin e mësimnxënies së leksikut të gjuhës greke. Për shembull, një intervistë mund të përqendrohej në pyetjen e nxënësve se cilat metoda ata e konsiderojnë më të dobishme për të mësuar fjalë të reja greke dhe cilat sfida ata përballen gjatë përdorimit të këtyre metodave. Nëpërmjet këtyre intervistave, u identifikuan strategjitë specifike që nxënësit përdorin dhe si këto strategji ndikojnë në përvetësimin e gjuhës.

Në lidhje me metodat sasiore, ato përfshinin pyetësorë të cilët janë hartuar me kujdes dhe profesionalizëm, duke marrë parasysh modele të certifikimit të Qendrës së Gjuhës Greke dhe Pyetësorin e Schmitts (1997). Modelet e përdorura për secilin pyetësor janë përshtatur në përputhje me qëllimin specifik të studimit, duke siguruar saktësi dhe standarde të larta në vlerësimin e njohjes së gjuhës

greke dhe strategjive të të mësuarit të fjalorit nga pjesëmarrësit.

- Për hartimin e pyetësorit “Pyetësor mbi madhësinë e fjalorit”, janë marrë në konsideratë materialet e Qendrës së Gjuhës Greke¹¹, institucion zyrtar i autorizuar nga Ministria e Arsimit, Kërkimit dhe Çështjeve Fetare në Greqi, për kryerjen e provimeve për Certifikimin e gjuhës greke. Për siguri dhe saktësi kemi përdorur një test diagnostik të përshtatur sipas niveleve të Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencës për Gjuhët¹² për nivelet gjuhësore (A1, A2, B1, B2, C1, C2) të kësaj Qendre, duke përfshirë veçanërisht pjesën e pyetjeve që lidhet drejtpërsëdrejti me leksikun dhe përshtatur pyetjet sipas qëllimit specifik të studimit tonë.
- Hartimi i pyetësorit “Pyetësi i strategjive të të mësuarit të fjalorit”, është realizuar duke u bazuar në Pyetësin e Schmitts (1997)¹³, i cili është përkthyer dhe përshtatur në gjuhën shqipe. Ky pyetësor është ndarë në dy pjesë kryesore. Në pjesën e parë, janë përfshirë pyetje që synojnë të identifikojnë disa informacione demografike të pjesëmarrësve, përfshirë gjininë, moshën, dhe klasën, ndërsa, pjesa e dytë e pyetësorit përmban 39 pyetje të ndara në pesë kategori të ndryshme: (1) strategji të përcaktimit (determination strategies), (2) strategji sociale (social strategies), (3) strategji të kujtesës (memory strategies), (4) strategji kognitive (cognitive strategies), (5) strategji metakognitive (metacognitive strategies). Pjesëmarrësit patën mundësi të shprehin shkallën e dakordësisë së tyre për secilën pohim nëpërmjet shkallës së vlerësimit Likert, duke filluar nga 0 (kurrë), 1 (ndonjëherë), 2 (shpesh), 3 (zakonisht) dhe 4 (gjithmonë). Kjo metodologji e vlerësimit mundësoi një analizë të hollësishme të përzgjedhjes së përdorimit të strategjive të të mësuarit të fjalorit nga pjesëmarrësit, duke ndihmuar në identifikimin e modeleve dhe preferencave të tyre në përdorimin e këtyre strategjive.

11. Το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Πιστοποίηση Ελληνομάθειας <https://www.greek-language.gr/certification/>

12. Përshkrimi i niveleve A1, A2, B1, B2, C1, C2 sipas shkallës globale të Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët (Common European Framework of Reference for Languages) - Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë - Instituti i Zhvillimit të Arsimit. Udhëzues Kurrikular Lëndor për Gjuhën e Huaj. IZHA 2018 <http://www.izha.edu.al/>

13. Schmitt, N. & McCarthy, M. 1997. Vocabulary: Description, Acquisition and Pedagogy (Cambridge Language Teaching Library) 1st Edition. New York: Cambridge University Press. ISBN-10 – 0521585511 fq. 207.

4. REZULTATET E KËRKIMIT

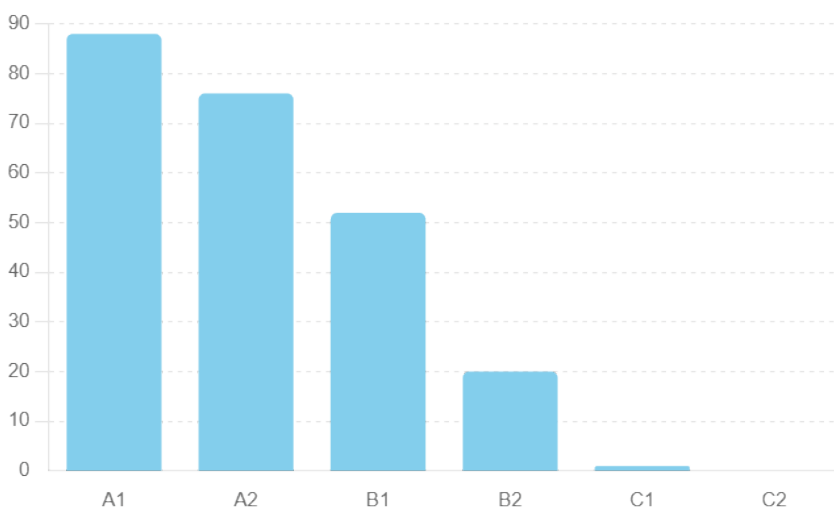
Analiza e rezultateve të pyetësorëve

Sipas rezultateve të PYETËSORIT MBI MADHËSINË E FJALORIT, nxënësit pjesëmarrës shfaqën ndryshime në nivelin e njohurisë së gjuhës greke bazuar në moshë dhe gjini. Konkretisht: Niveli A1 - Njohuri elementare: Kupton dhe përdor shprehje të përditshme dhe shprehje bazë për nevoja konkrete. Prezanton veten dhe të tjerët, komunikon në mënyrë të thjeshtë. 88% përgjigje pozitive (88 përgjigje pozitive). Niveli A2 - Njohuri bazë: Kupton fjali dhe shprehje të përditshme për nevoja të domosdoshme. Komunikon për detyra të thjeshta dhe rutinë. 76% përgjigje pozitive (76 përgjigje pozitive). Niveli B1 - Njohuri mesatare: Kupton çështje kryesore në shkollë, punë, dhe argëtim. Përballon situata gjatë udhëtimeve, përshkruan përvoja dhe ngjarje. 52% përgjigje pozitive (52 përgjigje pozitive). Niveli B2 - Njohuri të mira: Kupton tekste komplekse mbi çështje konkrete dhe abstrakte. Bashkëvepron rrjedhshëm dhe spontanisht. 20% përgjigje pozitive (20 përgjigje pozitive). Niveli C1 - Njohuri shumë të mira: Kupton një spektër të gjerë tekstesh të sofistikuara dhe të gjata. Shprehet rrjedhshëm dhe spontanisht në jetën shoqërore dhe profesionale. 1% përgjigje pozitive (1 përgjigje pozitive). Niveli C2 - Njohuri të shkëlqyera: Kupton çdo gjë që lexon apo dëgjon. Përmbledh dhe riprodhon informacione nga burime të ndryshme, shprehet qartazi në çështje të ndërlikuara. 0% përgjigje pozitive (0 përgjigje pozitive).

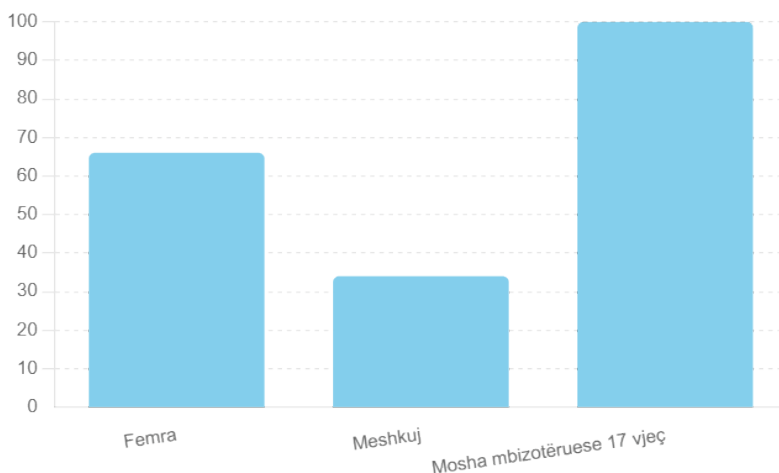
Nga analizimi i rezultateve për secilin nivel të njohurive të gjuhës, vihet re se shumica e nxënësve janë në nivelet A1, A2, B1 dhe B2, me përqindjet e përgjigjeve pozitive përkatësisht 88%, 76%, 52% dhe 20%. Ndërkohë, nivelet më të avancuara, C1 dhe C2, kanë shumë pak ose aspak përgjigje pozitive, me vetëm 1% dhe 0% përkatësisht. Për shkak të mungesës së nxënësve në nivelet

C1 dhe C2, studimi ynë do të japë analizë dhe gjetje vetëm për nivelet A1, A2, B1 dhe B2. Fatkeqësisht, nuk do të kemi të dhëna të mjaftueshme për të bërë një analizë të detajuar për nivelet C1 dhe C2. Megjithatë, një gjetje interesante nga analiza e instrumenteve është se, megjithëse fillimisht u mendua se nivelet e ndryshme mund të zgjidhnin strategji të ndryshme, të gjitha nivelet pjesëmarrëse në studim, dmth A1, A2, B1, dhe B2, zgjodhën të njëjtat strategji. Kjo tregon një uniformitet në zgjedhjen e strategjive të nxënies së leksikut pavarësisht nga niveli i njohurive të gjuhës. Në një moment të dytë, nëse do të kemi studentë të niveleve C1 dhe C2, mund të kemi gjetje të tjera që mund të tregojnë ndryshime në strategjitë e përdorura. Rezultatet paraqiten në grafikun e më mëposhtëm:

Sipas rezultateve të PYETËSORIT TË STRATEGJIVE TË TË MËSUARIT TË FJALORIT (*Pjesa 1*) Femrat përfaqësuan 66% të pjesëmarrësve, që për 100 nxënës do të thotë 66 femra. Meshkujt përfaqësuan 34% të pjesëmarrësve, që për 100 nxënës do të thotë 34 meshkuj. Mosha mbizotëruese ishte 17 vjeç. Rezultatet paraqiten në grafikun e më mëposhtëm:

(Pjesa 2) Analiza e tendencave dhe preferencave

Strategjitë e përcaktimit tregojnë disa prirje interesante në përdorimin e tyre nga nxënësit. Strategjia më e përdorur është “Kontrollon për kuptimin e fjalës së re në fund të tekstit (tek lista e fjalëve të reja)” me 32 përgjigje (32%), duke sugjeruar se nxënësit preferojnë të mbështeten në përkufizimet e ofruara në tekst për të kuptuar fjalët e reja. Nga ana tjetër, strategjia më pak e përdorur është “Përdor një fjalor njëgjuhësh (greqisht - greqisht)” me 64 përgjigje (64%), duke treguar një preferencë të dukshme për fjalorët dygjuhësh mbi ata njëgjuhësh. Kjo tregon se nxënësit kanë tendencë të kërkojnë përkufizime më të thjeshta dhe të drejtpërdrejta në gjuhën e tyre amtare, duke shmangur përdorimin e materialeve më të avancuara në greqisht. Gjithashtu, strategjia “Kontrollon nëse ka një fjalë me kuptim të njëjtë ose të përafërt me të në gjuhën shqipe” është përdorur shpesh, me 26 përgjigje (gjithmonë) dhe 30 përgjigje (zakonisht), duke theksuar rëndësinë e lidhjeve të fjalëve të reja me fjalët ekzistuese. Këto prirje sugjerojnë se nxënësit preferojnë metoda që ofrojnë qartësi të menjëhershme dhe janë më të lehta për t’u përdorur, duke shmangur mjetet më të vështira që kërkojnë përpjekje të shtuar për të zbuluar kuptimin e fjalëve.

Strategjitë sociale tregojnë se strategjia më e përdorur është “Pyet mësuesin/

mësuesen se si përkthehet fjala e re në gjuhën shqipe” me 82 përgjigje (82%), duke treguar se nxënësit mbështeten shumë te mësuesit për të marrë përkufizime të sakta dhe të besueshme. Strategjia më pak e përdorur është “Kërkon ndihmë nga shokët/shoqet për të kuptuar fjalën e re” me 10 përgjigje (10%) për opsionin “kurrë”, duke treguar se disa nxënës shmangin këtë metodë. Kjo nënvizon rëndësinë dhe besimin që nxënësit kanë te mësuesit e tyre për ndihmë gjuhësore, ndërsa ndërveprimi me bashkëmoshatarët është gjithashtu i pranishëm, por në një shkallë më të ulët. Këto prirje sugjerojnë se nxënësit preferojnë të kërkojnë ndihmë nga burime të besueshme dhe të kompetente, ndërsa gjithashtu përfshihen në diskutime me bashkëmoshatarët për të përmirësuar kuptimin e tyre të fjalëve të reja.

Strategjitë e kujtesës tregojnë se strategjia më e përdorur është “Imagjinon kuptimin e fjalës përmes imazheve” me 62 përgjigje (62%), duke treguar se shumica e studentëve preferojnë të krijojnë lidhje vizuale për të mbajtur mend fjalët e reja. Kjo sugjeron se përdorimi i imazheve është një metodë shumë efektive për përvetësimin e fjalëve të reja. Nga ana tjetër, strategjia më pak e përdorur është “Grupon fjalët e reja së bashku dhe krijon një histori” me 24 përgjigje (24%) dhe “Mëson fjalën e re nëpërmjet veprimit fizik (lëvizjeve)” me 22 përgjigje (22%) që sugjeron se këto metoda nuk janë shumë të preferuara nga studentët. Kjo tregon se nxënësit kanë një preferencë për teknikat vizuale mbi ato që kërkojnë krijimtari më të lartë ose aktivitete fizike. Strategji të tjera të përdorura shpesh përfshijnë “Krijon fjali me fjalët e reja” me 56 përgjigje (56%), duke theksuar rëndësinë e përdorimit aktiv të fjalëve të reja në fjali për të përforcuar kuptimin dhe përvetësimin e tyre.

Strategjitë kognitive më pak të përdorura (0 - kurrë) në këtë kategori janë “Vendos etiketa në gjuhën greke në objektet fizike” me 48 përgjigje (48%) dhe “Dëgjon fjalët e reja në audio” me 44 përgjigje (44%), që sugjeron se këto metoda nuk janë shumë të preferuara nga studentët. Strategjia më e përdorur (4 - gjithmonë) është “Përsërit shpesh fjalën e re me gojë” me 70 përgjigje (70%), duke treguar

se përsëritja me gojë është një metodë shumë efektive për shumicën e studentëve. Strategji të tjera të përdorura shpesh përfshijnë “Mban shënime në klasë për fjalët e reja” (46 gjithmonë), që tregon rëndësinë e mbajtjes së shënimeve për të mësuar fjalët e reja.

Strategjitë metakognitive tregojnë se pyetja që mori më shumë përgjigje 0 (kurrë) është “Teston veten përmes testeve të fjalorit (teste fizike ose online)” me 30 përgjigje (30%), që sugjeron se studentët janë më pak të prirur për të testuar veten. Pyetjet që morën më shumë përgjigje 4 (gjithmonë) janë “Përdor media në gjuhën greke (këngë, filma, lajme, etj.)” dhe “Vazhdon të studiosh fjalën me kalimin e kohës”, secila me nga 24 përgjigje (24%), duke treguar se përdorimi i mediave dhe studimi i vazhdueshëm janë strategji të preferuara për të mbajtur mend fjalët e reja. Rezultatet paraqiten në tabelën dhe grafikun e mëposhtëm:

Tabela përshkruan strategji të ndryshme që përdorin nxënësit kur ndeshen me fjalorin e ri të greqishtes, të kategorizuara sipas shpeshësisë së përdorimit: 4 (gjithmonë), 3 (zakonisht), 2 (shpesh), 1 (ndonjëherë) dhe 0 (kurrë). Strategjitë ndahen në 5 lloje të ndryshme, si Strategjitë e Përcaktimit (SP), Strategjitë Sociale (SS), Strategjitë e Kujtesës (SKu), Strategjitë Kognitive (SKo) dhe Strategjitë Metakognitive (SM).

Lloji i strategjisë	Strategjitë e të mësuarit fjalorit të gjuhës	Shpeshësia				
		4 (gjithmonë)	3 (zakonisht)	2 (shpesh)	1 (ndonjëherë)	0 (kurrë)
	Kur hasni një fjalë të re:					
SP	1. Identifikon se cilës pjesë së ligjëratës i takon (etiketim i pjesëve të ligjëratës)	10	28	16	18	28
SP	2. Identifikon ndajshtesat (parashtesat ose prapashtesat) apo rrënjën e saj	18	6	30	14	32
SP	3. Kontrollon nëse ka një fjalë me kuptim të njëjtë ose të përafërt me të në gjuhën shqipe	26	30	20	10	14

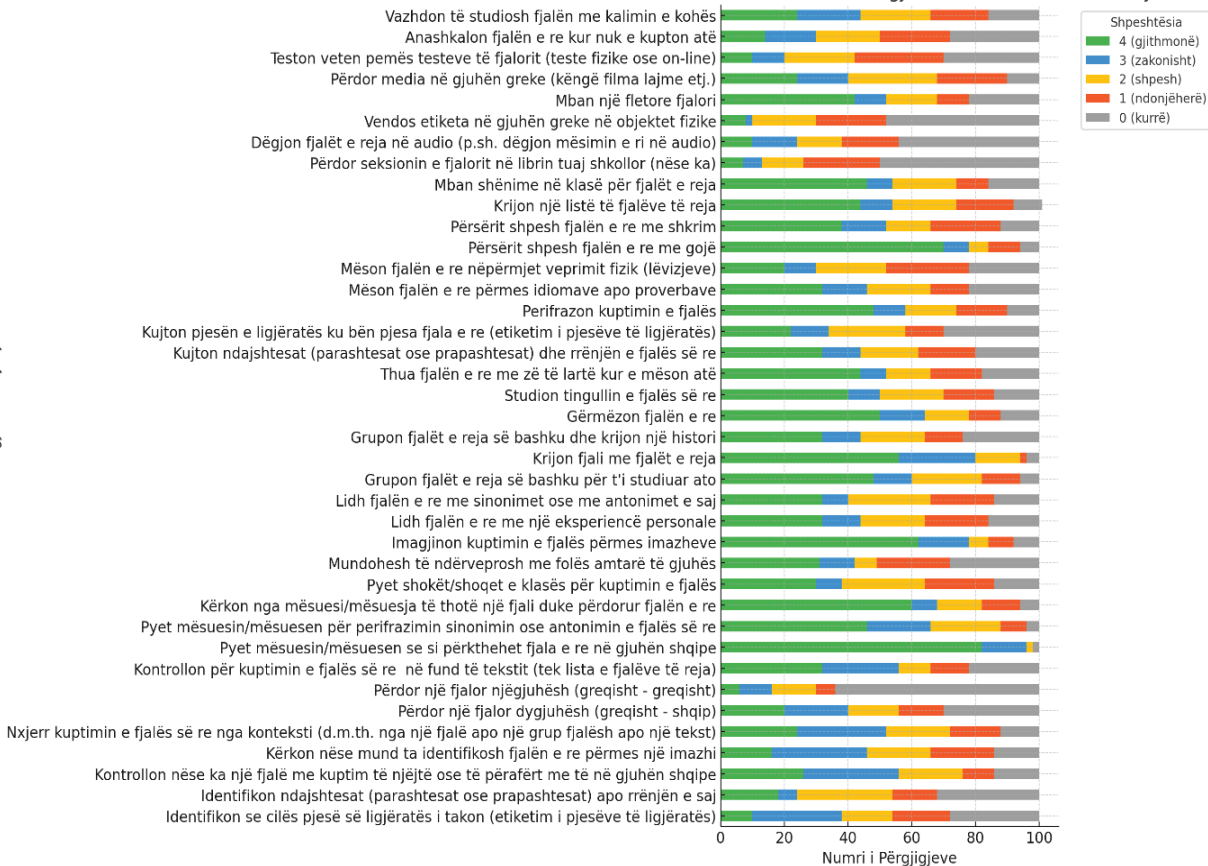

SP	4. Kërkon nëse mund ta identifikosh fjalën e re përmes një imazhi	16	30	20	20	14
SP	5. Nxjerr kuptimin e fjalës së re nga konteksti (d.m.th., nga një fjalë apo një grup fjalësh apo një tekst)	24	28	20	16	12
SP	6. Përdor një fjalor dygjuhësh (greqisht - shqip)	20	20	16	14	30
SP	7. Përdor një fjalor njëgjuhësh (greqisht - greqisht)	6	10	14	6	64
SP	8. Kontrollon për kuptimin e fjalës së re në fund të tekstit (tek lista e fjalëve të reja)	32	24	10	12	22
SS	9. Pyet mësuesin/mësuesen se si përkthehet fjala e re në gjuhën shqipe	82	14	2	0	2
SS	10. Pyet mësuesin/mësuesen për perifrashimin, sinonimin ose antonimin e fjalës së re	46	20	22	8	4
SS	11. Kërkon nga mësuesi/mësuesja të thotë një fjali duke përdorur fjalën e re	60	8	14	12	6
SS	12. Pyet shokët/shoqet e klasës për kuptimin e fjalës	30	8	26	22	14
SS	13. Mundohesh të ndërveprosh me folës amtarë të gjuhës	31	11	7	23	28
SKu	14. Imagjimon kuptimin e fjalës përmes imazheve	62	16	6	8	8
SKu	15. Lidh fjalën e re me një eksperiencë personale	32	12	20	20	16
SKu	16. Lidh fjalën e re me sinonimet ose me antonimet e saj	32	8	26	20	14
SKu	17. Grupon fjalët e reja së bashku për t'i studiuar ato	48	12	22	12	6
SKu	18. Krijon fjali me fjalët e reja	56	24	14	2	4
SKu	19. Grupon fjalët e reja së bashku dhe krijon një histori	32	12	20	12	24
SKu	20. Germëzon fjalën e re	50	14	14	10	12
SKu	21. Studion tingullin e fjalës së re	40	10	20	16	14

SKu	22. Thua fjalën e re me zë të lartë kur e mëson atë	44	8	14	16	18
SKu	23. Kujton ndajshtesat (parashtesat ose prapashtesat) dhe rrënjën e fjalës së re	32	12	18	18	20
SKu	24. Kujton pjesën e ligjëratës ku bën pjesa fjala e re (etiketim i pjesëve të ligjëratës)	22	12	24	12	30
SKu	25. Perifrazon kuptimin e fjalës	48	10	16	16	10
SKu	26. Mëson fjalën e re përmes idiomave apo proverbave	32	14	20	12	22
SKu	27. Mëson fjalën e re nëpërmjet veprimit fizik (lëvizjeve)	20	10	22	26	22
SKo	28. Përsërit shpesh fjalën e re me gojë	70	8	6	10	6
SKo	29. Përsërit shpesh fjalën e re me shkrim	38	14	14	22	12
SKo	30. Krijon një listë të fjalëve të reja	44	10	20	18	9
SKo	31. Mban shënime në klasë për fjalët e reja	46	8	20	10	16
SKo	32. Përdor seksionin e fjalorit në librin tuaj shkollor (nëse ka)	7	6	13	24	50
SKo	33. Dëgjon fjalët e reja në audio (p.sh., dëgjon mësimin e ri në audio)	10	14	14	18	44
SKo	34. Vendos etiketa në gjuhën greke në objektet fizike	8	2	20	22	48
SKo	35. Mban një fletore fjalori	42	10	16	10	22
SM	36. Përdor media në gjuhën greke (këngë, filma, lajme, etj.)	24	16	28	22	10
SM	37. Teston veten pemës testeve të fjalorit (teste fizike ose on-line)	10	10	22	28	30
SM	38. Anashkalon fjalën e re kur nuk e kupton atë	14	16	20	22	28
SM	39. Vazhdon të studiosh fjalën me kalimin e kohës	24	20	22	18	16

Frekuenca e Përdorimit të Strategjive të Mësimnxënies së Fjalorit

Preferencat e nxënësve

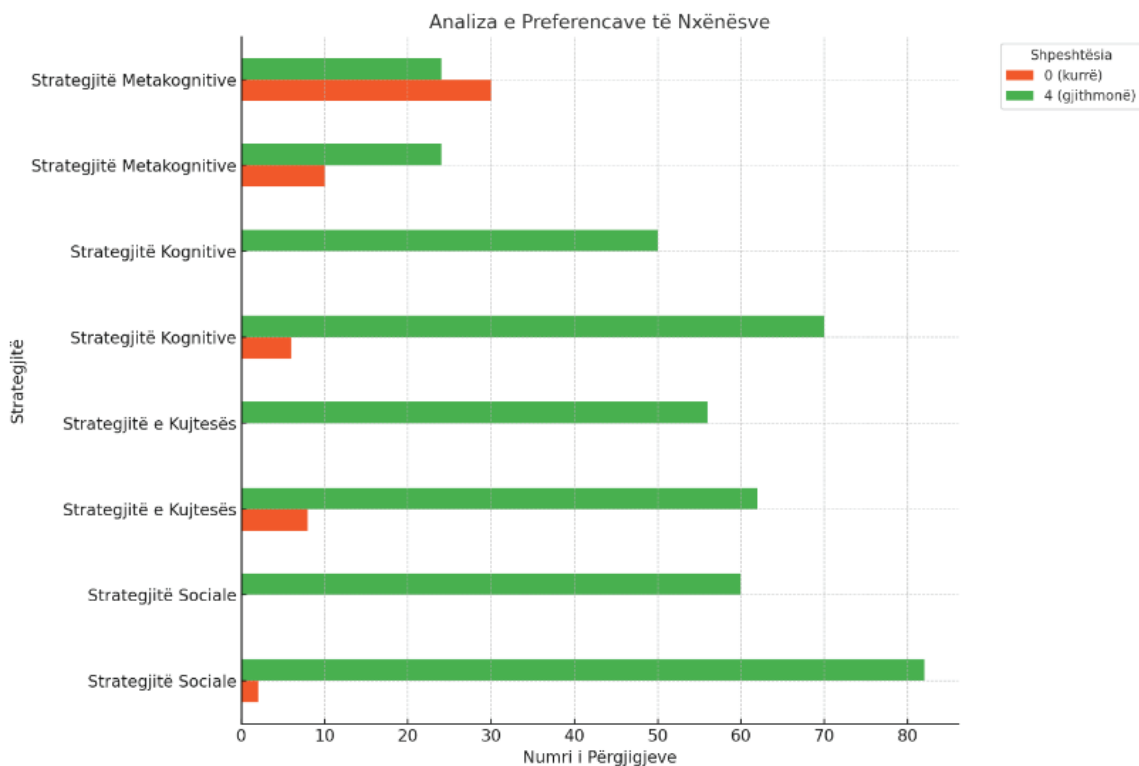
Kjo analizë tregon një prirje të nxënësve për të preferuar strategjitë sociale dhe të kujtesës, ndërsa strategjitë kognitive dhe metakognitive janë më pak të përdorura. Strategjitë sociale, të cilat përfshijnë kërkimin e ndihmës nga mësuesit dhe bashkëmoshatarët, duket se ofrojnë një ndjesi bashkëpunuese dhe mbështetjeje, duke i bërë nxënësit të ndihen më të sigurt dhe më të angazhuar gjatë procesit të mësimnxënies. Këto strategji janë veçanërisht efektive për të ndihmuar nxënësit të kuptojnë dhe të përdorin fjalët e reja në kontekste të ndryshme. Për shembull, pyetja e mësuesit për përkthimin e një fjale të re mori një përqindje shumë të lartë të përgjigjeve pozitive, duke treguar se ky është një mjet i zakonshëm dhe i vlefshëm për nxënësit.

Nga ana tjetër, strategjitë e kujtesës, të cilat përfshijnë teknika si përdorimi i imazheve, lidhja e fjalëve të reja me sinonime ose antonime, dhe krijimi i fjalive me fjalë të reja, janë gjithashtu shumë të preferuara. Këto strategji ndihmojnë nxënësit të krijojnë lidhje të forta dhe të qëndrueshme me fjalët e reja, duke përmirësuar përvetësimin dhe ruajtjen e tyre në kujtesën afatgjatë.

Nga ana tjetër, strategjitë kognitive, të cilat përfshijnë përsëritjen mekanike të fjalëve dhe përdorimin e mjeteve teknike për të studiuar fjalorin, janë më pak të përdorura. Kjo mund të tregojë se nxënësit i shohin këto strategji si më të mërzitshme ose më pak efektive për përvetësimin e fjalorit. Po ashtu, strategjitë metakognitive, që përfshijnë planifikimin, monitorimin dhe vlerësimin e progresit të mësimnxënies, nuk janë aq të preferuara nga nxënësit, ndoshta për shkak të natyrës së tyre më të strukturuar e cila mund të kërkojë një përpjekje më të madhe dhe vetëdisiplinë.

Këto të dhëna janë shumë të vlefshme për mësuesit dhe zhvilluesit e kurrikulave, sepse ato ofrojnë një pasqyrë të qartë të preferencave dhe nevojave të nxënësve. Duke marrë parasysh këto preferenca, mësuesit mund të përshtatin metodat e tyre të mësimdhënies për të përfshirë më shumë strategji sociale dhe të kujtesës, të cilat janë të preferuara dhe më efektive për nxënësit. Kjo mund të çojë në një përmirësim të dukshëm të efektivitetit të mësimnxënies së fjalorit, duke bërë që nxënësit të ndihen më të angazhuar dhe më të motivuar për të mësuar. Për më tepër, zhvilluesit e kurrikulave mund të integrojnë këto strategji në programet mësimore, duke siguruar që ato të jenë më të përshtatshme dhe më të efektshme për nevojat dhe preferencat e nxënësve. Rezultatet paraqiten në grafikun e mëposhtëm:

5. REKOMANDIME

Rekomandime për institucionet arsimore

Institucionet arsimore kanë një rol kyç në përmirësimin e cilësisë së arsimit dhe përvetësimin e gjuhës greke në shkollat dygjuhëshe. Këtu janë disa rekomandime konkrete për institucionet arsimore:

Rekomandimi 1: Ndarja e klasave sipas niveleve të njohurive gjuhësore

Klasat duhet të ndahen sipas niveleve të njohurive gjuhësore për të siguruar që çdo nxënës të mësojë në një mjedis që përputhet me aftësitë e tij gjuhësore. Kjo ndarje lejon që mësimi të jetë më i fokusuar dhe i përshtatur për secilin nivel. **Plani i zbatimit:** Për të zbatuar këtë rekomandim, institucionet duhet të kryejnë teste diagnostikuese për të vlerësuar nivelin e njohurive të çdo nxënësi në gjuhën greke, duke përdorur teste të bazuara në Kuadrin e Përbashkët Evropian të Referencës për Gjuhët (A1-C2). Pasi të përcaktohen nivelet, formoni klasat bazuar në rezultatet e testeve për të krijuar grupe homogjene. Kjo do të thotë që do të ketë grupe specifike për nivelet A1, A2, B1, B2, C1 dhe C2. Mësuesit duhet të përshtatin materialet dhe metodat e mësimdhënies për të përmbushur nevojat specifike të çdo niveli, duke fokusuar në përdorimin e strategjive të kujtesës dhe përsëritjes mekanike për nivelet fillestare dhe strategjitë metakognitive dhe kognitive për nivelet më të larta. **Sfida:** Kryerja e testeve diagnostikuese dhe ndarja e klasave sipas niveleve mund të kërkojë resurse të konsiderueshme financiare dhe kohë nga institucionet arsimore. **Zgjidhje:** Institucionet mund të planifikojnë dhe të ndajnë resurse specifike për kryerjen e testeve diagnostikuese dhe formimin e klasave. Implementimi i platformave online për teste diagnostikuese mund të zvogëlojë kohën dhe kostot e këtij procesi.

Rekomandimi 2: Përfshirja e strategjive të mësimnxënies në kurrikulë

Integroni strategjitë më të fundit të mësimnxënies në kurrikulat e institucioneve arsimore, duke përfshirë metoda vizuale, teknologji të avancuar dhe aktivitete interaktive.

Plani i zbatimit: Për të zbatuar këtë rekomandim, institucionet duhet të kryejnë një analizë të literaturës dhe praktikave ekzistuese për të identifikuar strategjitë e mësimnxënies më efektive. Materialet mësimore duhet të përgatiten duke përfshirë imazhe dhe kontekste reale për të mësuar fjalët e reja. Mësuesit duhet të trajnohen për përdorimin e këtyre materialeve dhe metodave të reja përmes sesioneve trajnimit të rregullta. **Sfida:** Ndryshimi i kurrikulës dhe integrimi i strategjive të reja mund të hasë në rezistencë nga mësuesit apo drejtuesit që janë mësuar me metodologjitë tradicionale. **Zgjidhje:** Ofroni trajnime dhe mbështetje të vazhdueshme për mësuesit për t'i ndihmuar ata të adoptojnë dhe të integrojnë strategjitë e reja. Filloni me pilotimin e strategjive të reja në disa klasa dhe vlerësoni rezultatet para se të bëni ndryshime të plota në kurrikulë.

Rekomandimi 3: Përdorimi i teknologjisë edukative

Investoni në teknologji që mbështet mësimin e gjuhës greke, duke përfshirë softuerë, platforma online dhe mjete digjitale. **Plani i zbatimit:** Për të zbatuar këtë rekomandim, duhet të bëhet blerja dhe instalimi i aplikacioneve dhe softuerëve edukativë që ndihmojnë në përvetësimin e fjalorit dhe gramatikës greke, si “Duolingo” ose “Memrise”. Mësuesit dhe nxënësit duhet të trajnohen mbi përdorimin efektiv të këtyre mjeteve përmes seminareve dhe trajnimeve specifike, duke demonstruar përdorimin e platformave online për ushtrime interaktive. **Sfida:** Investimi në teknologji edukative mund të jetë i kushtueshëm dhe disa shkolla mund të mos kenë infrastrukturën e nevojshme për të mbështetur këto mjete. **Zgjidhje:** Kërkoni financime nga organizata dhe agjenci të ndryshme për të mbështetur investimet në teknologji. Identifikoni dhe përdorni aplikacione

dhe platforma edukative që janë të lira ose me kosto të ulët për të zvogëluar barrën financiare.

Rekomandimi 4: Krijimi i një ambienti gjuhësor

Krijoni një ambient gjuhësor të pasur ku nxënësit janë të ekspozuar ndaj gjuhës greke në mënyrë të vazhdueshme. **Plani i zbatimit:** Për të zbatuar këtë rekomandim, duhet të vendosen etiketa në gjuhën greke në objekte të ndryshme në shkollë. Për shembull, vendosni tabela në greqisht në klasa, korridore dhe objekte të tjera të shkollës për të ndihmuar nxënësit të mësojnë fjalët e reja në kontekstin e përditshëm. Gjithashtu, organizoni aktivitete kulturore dhe gjuhësore që inkurajojnë përdorimin e gjuhës greke në situata të përditshme. Një shembull është organizimi i një aktiviteti kulturor ku nxënësit performojnë skenarë në greqisht dhe mësojnë për traditat greke. **Sfida:** Vendosja e një ambienti gjuhësor të pasur dhe të vazhdueshëm mund të jetë sfiduese, veçanërisht në shkolla ku gjuha greke nuk është gjuha kryesore e komunikimit. **Zgjidhje:** Organizoni programe të pasurimit gjuhësor që përfshijnë aktivitete jashtëshkollore dhe të përditshme për të rritur ekspozimin ndaj gjuhës greke.

Rekomandimi 5: Trajnimi i mësuesve

Organizoni programe të trajnimit për mësuesit për të siguruar që ata janë të aftë të përdorin dhe të integrojnë strategjitë e reja në mësimdhënie. **Plani i zbatimit:** Për të zbatuar këtë rekomandim, duhet të planifikohen seminare të rregullta për mësuesit mbi strategjitë e mësimnxënies dhe teknikat e përvetësimit të fjalorit. Një shembull është organizimi i një workshop ku mësuesit praktikojnë teknika si përdorimi i kontekstit dhe strategjitë e kujtesës për fjalët e reja greke. Gjithashtu, ofroni kurse mbi metodologjitë moderne të mësimdhënies dhe përdorimin e teknologjisë në klasë, duke përfshirë kurs që fokusohet në përdorimin e

aplikacioneve edukative për të praktikuar fjalorin. **Sfida:** Organizimi i trajnimeve të rregullta dhe të thelluara për mësuesit mund të kërkojë kohë dhe resurse të konsiderueshme. **Zgjidhje:** Organizoni trajnime modulare dhe fleksibile që mësuesit mund t'i ndjekin në kohën e tyre të lirë, duke përdorur platforma online për të zvogëluar kohën e mungesës nga klasa.

Rekomandime për mësuesit

Mësimdhënia e gjuhës greke në shkollat dygjuhëshe kërkon përdorimin e strategjive të ndryshme për të ndihmuar nxënësit të përvetësojnë dhe të përdorin gjuhën në mënyrë efektive.

Rekomandimi 1: Integrimi i strategjive të përcaktimit

Mësuesit duhet të ndihmojnë nxënësit të zbulojnë kuptimin e fjalëve të reja duke përdorur kontekstin, njohuritë strukturore të gjuhës dhe materialet referuese. **Plani i zbatimit:** Për shembull, në një fjali si “Οι παραδοσιακές γιορτές είναι σημαντικές για τον πολιτισμό μας”, nxënësit duhet të identifikojnë dhe kuptojnë fjalën “παραδοσιακός” (tradicional) duke përdorur kontekstin e fjalisë. Mësuesit mund të përdorin fjalorët dygjuhësh në klasë dhe të inkurajojnë nxënësit të pyesin për fjalët e reja gjatë orës mësimore. Një aktivitet i tillë mund të përfshijë nxënësit duke gjetur dhe diskutuar fjalë të reja në grup, duke përdorur fjalorët dhe kontekstin për të kuptuar kuptimin e tyre. **Aktivitet:** “Gjuetia e fjalëve” – Nxënësit punojnë në grupe për të gjetur dhe kuptuar fjalë të reja nga një tekst i dhënë. Çdo grup duhet të identifikojë fjalët e reja, të përdorë kontekstin për të përcaktuar kuptimin e tyre dhe të përgatisë një prezantim të shkurtër për klasën duke përdorur fjalorë dygjuhësh. **Sfida:** Disa nxënës mund të kenë vështirësi në përdorimin e kontekstit dhe materialeve referuese për të zbuluar kuptimin e fjalëve të reja. **Zgjidhje:** Mësuesit mund të ofrojnë mbështetje shtesë dhe udhëzime të

qarta për këto strategji, duke siguruar që të gjithë nxënësit të kuptojnë dhe të mund t'i zbatojnë ato në mënyrë efektive.

Rekomandimi 2: Integrimi i strategjive sociale

Mësuesit duhet të promovojnë bashkëpunimin ndërmjet nxënësve dhe të inkurajojnë kërkimin e ndihmës nga mësuesit dhe bashkëmoshatarët. **Plani i zbatimit:** Një shembull është organizimi i aktiviteteve grupi ku nxënësit diskutojnë fjalët e reja dhe ndihmojnë njëri-tjetrin për të kuptuar kuptimet e tyre. Krijimi i një aktiviteti ku nxënësit ndajnë përvoja personale dhe diskutime rreth fjalëve të reja si “ανάλυση” (analizë) në grupe të vogla për të rritur ndërveprimin dhe të mësuarit e përbashkët është një metodë efektive për të përdorur këto strategji. **Aktivitet:** “Diskutimet në grupe të vogla” – Nxënësit ndahen në grupe të vogla dhe u jepet një listë me fjalë të reja. Çdo grup duhet të diskutojë kuptimin e fjalëve, të ndihmojë njëri-tjetrin për të kuptuar përdorimin e tyre në fjali dhe të ndajnë përvoja personale lidhur me këto fjalë. **Sfida:** Disa nxënës mund të jenë të ndrojtur ose të pavullnetshëm për të bashkëpunuar me bashkëmoshatarët e tyre. **Zgjidhje:** Mësuesit mund të krijojnë një mjedis të sigurt dhe mbështetës në klasë ku çdo nxënës ndihet i inkurajuar për të marrë pjesë në aktivitete bashkëpunuese dhe të promovojnë ndërveprimin përmes lojërave dhe aktiviteteve të ndryshme.

Rekomandimi 3: Integrimi i strategjive të kujtesës

Mësuesit duhet të përdorin teknika që ndihmojnë në përvetësimin dhe ruajtjen e fjalëve të reja në kujtesën afatgjatë. **Plani i zbatimit:** Mësuesit mund të përfshijnë aktivitete që përdorin imazhe për të ilustruar kuptimin e fjalëve, lidhjen e fjalëve të reja me sinonime ose antonime, dhe krijimin e fjalive. Për shembull, nxënësit mund të krijojnë fjalëkryqe ku përdorin fjalët e reja “παχνίδι” (lojë) dhe “ευτυχισμένος” (i lumtur) dhe i lidhin ato me sinonime dhe antonime. Përdorimi i

skemave vizuale dhe krijimi i tregimeve që përfshijnë fjalët e reja janë gjithashtu teknika efektive. **Aktivitet:** “Krijimi i fjalëkryqeve” – Nxënësit krijojnë fjalëkryqe duke përdorur fjalët e reja që kanë mësuar. Ata duhet të përfshijnë sinonime dhe antonime të fjalëve dhe të krijojnë fjali që ndihmojnë në përdorimin e fjalëve. **Sfida:** Disa nxënës mund të kenë vështirësi në krijimin e lidhjeve me fjalët e reja përmes strategjive të kujtesës. **Zgjidhje:** Mësuesit mund të ofrojnë udhëzime të qarta dhe shembuj konkretë për përdorimin e këtyre strategjive, duke siguruar që çdo nxënës të ketë mundësinë të praktikojë dhe të zhvillojë këto teknika në mënyrë efektive.

Rekomandimi 4: Integrimi i strategjive kognitive

Mësuesit duhet të përdorin përsëritjen mekanike dhe mjete teknike për të ndihmuar në përforcimin e njohurive të fjalorit. **Plani i zbatimit:** Një mënyrë për ta bërë këtë është zhvillimi i ushtrimeve të përsëritjes së fjalëve dhe përdorimi i aplikacioneve edukative për të praktikuar fjalorin e ri. Krijimi i listave të fjalëve në Quizlet dhe ushtrimi i përditshëm i tyre nëpërmjet aplikacionit për të përforcuar fjalët si “βιβλίο” (libër) dhe “γλώσσα” (gjuhë) është një shembull konkret. Mësuesit mund të organizojnë orë rishikimi të rregullta ku nxënësit përsërisin dhe praktikojnë fjalët e reja. **Aktivitet:** “Ushtrime me Quizlet” – Nxënësit përdorin aplikacionin Quizlet për të krijuar lista të fjalëve të reja dhe për të praktikuar përditë fjalorin e ri. Ata mund të përdorin modalitete të ndryshme të mësimit në Quizlet, si kartat e kujtesës, lojërat dhe testet. **Sfida:** Përsëritja mekanike mund të duket e mërzitshme për disa nxënës dhe mund të mos i mbajë ata të angazhuar. **Zgjidhje:** Mësuesit mund të përdorin lojëra dhe aktivitete interaktive për të bërë përsëritjen më argëtuese dhe angazhuese, duke përfshirë elemente të konkurrencës së shëndetshme dhe shpërblime për përparimin.

Rekomandimi 5: Integrimi i strategjive metakognitive

Mësuesit duhet të ndihmojnë nxënësit në planifikimin, monitorimin dhe vlerësimin e progresit të tyre të mësimnxënies. **Plani i zbatimit:** Një mënyrë për ta bërë këtë është të ndihmojnë nxënësit të vendosin qëllime për mësimin e fjalorit dhe të monitorojnë progresin e tyre. Nxënësit mund të mbajnë një ditar të fjalorit ku regjistrojnë fjalët e reja të mësuara dhe të rishikojnë çdo javë për të vlerësuar progresin e tyre dhe për të identifikuar fushat ku kanë nevojë për përmirësim. Mësuesit mund të ofrojnë udhëzime të rregullta dhe feedback për të ndihmuar nxënësit të zhvillojnë strategji efektive të mësimnxënies dhe të vlerësojnë suksesin e tyre. **Aktivitet:** “Ditari i fjalorit” – Nxënësit mbajnë një ditar (fletore) ku regjistrojnë fjalët e reja që mësojnë çdo ditë. Ata shkruajnë fjalët, kuptimin e tyre, përdorimin në fjali dhe një reflektim mbi vështirësitë dhe progresin e tyre. Çdo javë, nxënësit rishikojnë ditarin e tyre dhe diskutojnë me mësuesin për progresin e tyre. **Sfida:** Disa nxënës mund të kenë vështirësi në mbajtjen e një ditari të rregullt dhe në monitorimin e progresit të tyre. **Zgjidhje:** Mësuesit mund të krijojnë struktura të qarta dhe të japin shembuj konkretë për mbajtjen e një ditari të fjalorit, duke siguruar që nxënësit të kuptojnë rëndësinë e këtij procesi dhe të ndihen të inkurajuar për të monitoruar progresin e tyre në mënyrë të vazhdueshme.

Rekomandime për nxënësit

Nxënësit që mësojnë gjuhën greke mund të përfitojnë nga një sërë strategjish për të përvetësuar më mirë fjalorin dhe gramatikën.

Rekomandimi 1: Përdorimi i strategjive të përcaktimit

Nxënësit duhet të praktikojnë analizimin e kontekstit për të kuptuar fjalët e reja. Për shembull, kur lexojnë një fjali si “Οι παραδοσιακές γιορτές είναι

σημαντικές για τον πολιτισμό μας”, nxënësit mund të kuptojnë kuptimin e fjalës “παραδοσιακός” (tradicional) nga konteksti.

Aktivitet: Organizoni një sesion leximi ku nxënësit ndahen në grupe të vogla dhe secili grup merr një paragraf nga një tekst i dhënë. Secili grup duhet të gjejë fjalët e panjohura dhe të diskutojë kontekstin e fjalisë për të kuptuar kuptimin e fjalëve të reja.

Rekomandimi 2: Përdorimi i strategjive sociale

Bashkëpunimi me bashkëmoshatarët është një mënyrë efektive për të mësuar fjalët e reja. Për shembull, nxënësit mund të organizojnë grupe studimi ku diskutojnë dhe analizojnë fjalët e reja, si fjala “ανάλυση” (analizë). **Aktivitet:** Organizoni një lojë “Fjala mister”. Nxënësit ndahen në çifte dhe secili nxënës duhet të zgjedhë një fjalë të re pa ia thënë partnerit. Përshkruani fjalën me sinonime, antonime dhe përshkrime të kontekstit deri sa partneri të arrijë ta gjejë fjalën.

Rekomandimi 3: Përdorimi i strategjive të kujtesës

Nxënësit duhet të përdorin teknika të ndryshme për të përmirësuar kujtesën e tyre. Një teknikë është krijimi i lidhjeve vizuale për të kujtuar fjalët e reja, si për shembull fjalën “παχνίδι” (lojë). **Aktivitet:** Krijoni një “Mur fjalësh/imazhesh” në klasë. Çdo nxënës shkruan një fjalë të re në një copë letër dhe ngjit një vizatim të lidhur me atë fjalë në murin e klasës. Kjo ndihmon në krijimin e lidhjeve vizuale dhe përforcon kujtesën e fjalëve të reja.

Rekomandimi 4: Përdorimi i strategjive kognitive

Përsëritja mekanike e fjalëve është një mënyrë efektive për të përforcuar kujtimin. Nxënësit mund të përdorin aplikacione edukative, si “Quizlet”, për të praktikuar

fjalorin e ri. **Aktivitet:** Organizoni një konkurs ortografik ku nxënësit duhet të shkruajnë fjalët e reja të mësuara. Për të bërë këtë aktivitet më argëtues, mund të përfshini shpërblime për nxënësit që shkruajnë saktë më shumë fjalë.

Rekomandimi 5: Përdorimi i strategjive metakognitive

Rekomandim: Nxënësit duhet të planifikojnë mësimin e fjalorit duke vendosur qëllime të qarta, si mësimi i 10 fjalëve të reja çdo javë. **Aktivitet:** Nxënësit duhet të mbajnë një ditar të fjalorit ku regjistrojnë fjalët e reja, kuptimin e tyre, dhe një fjali për secilën fjalë. Një herë në javë, mësuesi mund të mbajë një sesion rishikimi ku nxënësit diskutojnë fjalët e reja dhe progresin e tyre në grup.

Ushtrime dhe aktivitete praktike për përvetësimin e leksikut

<i>STRATEGJITË E PËRCAKTIMIT</i>	
Ushtrimi 1:	Leximi i tekstit me fjalë të reja
Qëllimi:	Nxënësit do të praktikojnë përdorimin e kontekstit për të kuptuar kuptimin e fjalëve të reja.
Aktiviteti:	Jepuni nxënësve një tekst që përmban disa fjalë të reja. Në fund të secilës paragraf, kërkoni nga nxënësit të shkruajnë kuptimin e mundshëm të fjalëve të reja duke përdorur kontekstin e fjalisë.
Hapat:	Përgatitni një tekst që përmban fjalë të reja si “ <i>παραδοσιακός</i> ” dhe “ <i>αρχαιολογία</i> ” ¹⁴ . Nxënësit lexojnë tekstin dhe identifikojnë fjalët e reja. Në fund të secilit paragraf, nxënësit shkruajnë kuptimin e fjalëve duke përdorur kontekstin.

14. Shembull Teksti: Ο Παλαιός Παντελεήμονας Περίας είναι ένας παραδοσιακός οικισμός, χτισμένος στις παρυφές του Κάτω Ολύμπου. Αυτός ο οικισμός προσφέρει υπέροχη θέα στον Θερμαϊκό και είναι γνωστός για τη διατήρηση της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής του. Στο πλαίσιο των ανασκαφών στην περιοχή, οι αρχαιολόγοι έχουν αποκαλύψει σημαντικά ευρήματα που εμπλουτίζουν την προϊστορική έρευνα στην Ελλάδα. Η αρχαιολογία είναι τρόπος ζωής για πολλούς επιστήμονες που εργάζονται αδιάκοπα για να φέρουν στο φως τα μυστικά του παρελθόντος. <https://www.archaiologia.gr/>

Përfitimet:	Përmirëson aftësinë për të kuptuar fjalët e reja nëpërmjet kontekstit.
Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të jenë në gjendje të kuptojnë fjalët e reja pa ndihmën e fjalorit.
Sugjerime:	Përfshini tekste nga fusha të ndryshme. Diskutoni kontekstin e përgjithshëm të tekstit ¹⁵ . Përfshini ilustrime ose fotografi. Diskutoni kuptimet që nxënësit kanë shkruar.
Ushtrimi 2:	Bashkëbisedim në çifte
Qëllimi:	Përforcimi i aftësisë për të kuptuar fjalët e reja përmes diskutimeve.
Aktiviteti:	Nxënësit punojnë në çifte dhe diskutojnë për të kuptuar kuptimin e fjalëve të reja duke përdorur kontekstin e fjalive.
Hapat:	Nxënësit ndahen në çifte. Çdo çift merr një listë me fjali që përmbajnë fjalë të reja si «αρχαιολόγος» dhe «υπόθεση» ¹⁶ . Nxënësit punojnë në çifte dhe diskutojnë kuptimin e fjalëve të reja duke përdorur kontekstin e fjalive.
Përfitimet:	Përmirëson aftësinë për të kuptuar fjalët e reja nëpërmjet bashkëpunimit dhe diskutimit.
Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të jenë në gjendje të kuptojnë fjalët e reja përmes diskutimeve me bashkëmohatarët.

15. Pyetje: (1) Cili është kuptimi i fjalës παραδοσιακός në kontekstin e paragrafit të parë? *Përgjigje e mundshme*: Tradicional, që lidhet me traditat dhe zakonet e vjetra. (2) Çfarë kuptimi ka fjala αρχαιολογία në kontekstin e paragrafit të dytë? *Përgjigje e mundshme*: Arkeologjia, shkenca që studion mbetjet e qytetërimeve të vjetra përmes gërmimeve dhe analizave të objekteve të gjetura.

16. Fjala αρχαιολόγος (arkeolog): Ο αρχαιολόγος ανακάλυψε έναν αρχαίο ναό κατά τη διάρκεια των ανασκαφών. Η δουλειά του αρχαιολόγου απαιτεί προσεκτική μελέτη των ευρημάτων. Ο αρχαιολόγος εργάζεται σε ένα σημαντικό έργο στην περιοχή της Κνωσού. Κατά την επίσκεψή μας στο μουσείο, συναντήσαμε έναν αρχαιολόγο που μας εξήγησε την ιστορία των εκθεμάτων. Οι αρχαιολόγοι συνεργάζονται με ιστορικούς για να κατανοήσουν καλύτερα τα αρχαία πολιτιστικά μνημεία.

Fjala υπόθεση (hipotezë): Η υπόθεση του ντετέκτιβ βασίζεται σε ισχυρές αποδείξεις και μαρτυρίες. Η επιστημονική υπόθεση πρέπει να επιβεβαιωθεί με πειράματα. Σε αυτή την υπόθεση, τα δεδομένα υποδηλώνουν ότι οι συνθήκες του κλίματος άλλαξαν δραματικά. Η υπόθεση της ταινίας ήταν γεμάτη αγωνία και απρόβλεπτες ανατροπές. Η δικαστική υπόθεση πήρε νέα τροπή μετά την εμφάνιση νέων στοιχείων. Greek Language Portal - Είδη προτάσεων <https://www.greek-language.gr/greekLang/index.html>

Sugjerime:	Përgatisni lista nga fusha të ndryshme ¹⁷ . Monitoroni dhe ndihmoni diskutimet. Përdorni aplikacione edukative ¹⁸ . Diskutoni kuptimet me klasën pas ushtrimit.
Ushtrimi 3:	Loja e fjalëve të reja
Qëllimi:	Nxënësit mësojnë të përdorin kontekstin për të kuptuar fjalët e reja në një mjedis argëtues.
Aktiviteti:	Krijoni një lojë ku nxënësit lexojnë fjali me fjalë të reja dhe duhet të zgjedhin kuptimin e saktë nga tre mundësi të dhëna.
Hapat:	Përgatitni fjali që përmbajnë fjalë të reja si “υπόθεση”. Jepuni nxënësve tre mundësi për kuptimin e fjalës: a) historia, b) personazhi, c) autori. Nxënësit zgjedhin përgjigjen e saktë duke përdorur kontekstin e fjalisë.
Përfitimet:	Përmirëson aftësinë për të kuptuar fjalët e reja përmes kontekstit në një mjedis argëtues.
Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të jenë më të angazhuar dhe të motivuar për të mësuar fjalët e reja.
Sugjerime:	Përdorni lojëra të ndryshme ¹⁹ . Përdorni audio dhe ilustrime. Diskutoni kuptimet e ndryshme të ofruara. Lejoni nxënësit të krijojnë fjalitë e tyre.

17. Fusha e Arkeologjisë: Ο αρχαιολόγος ανακάλυψε έναν αρχαίο ναό κατά τη διάρκεια των ανασκαφών. Fusha e Shkencës: Η επιστημονική υπόθεση πρέπει να επιβεβαιωθεί με πειράματα. Fusha e Juridikut: Η δικαστική υπόθεση πήρε νέα τροπή μετά την εμφάνιση νέων στοιχείων. Fusha e Artit dhe Kulturës: Η υπόθεση της ταινίας ήταν γεμάτη αγωνία και απρόβλεπτες ανατροπές. Greek Language Portal - Είδη προτάσεων <https://www.greek-language.gr/greekLang/index.html>

18. Duolingo <https://www.duolingo.com/> Memrise <https://www.memrise.com/> Quizlet <https://quizlet.com/login> Babbel <https://www.babbel.com/> Anki <https://apps.ankiweb.net/>

19. (1) Lojë me karta memorizuese (Flashcards): Krijoni karta memorizuese që përmbajnë fjalën e re në njërën anë dhe përkufizimin e saj në anën tjetër. (2) Lojë Bingo: Përgatisni karta bingo që përmbajnë fjalët e reja dhe nxënësit shënojnë fjalën kur e dëgjojnë në kontekstin e një fjalisë. (3) Lojë e rrotës së fatit: Krijoni një rrotë fati me kategori të ndryshme si Përcakto fjalën ose Përdor fjalën në një fjali. (4) Lojë me role (Role Play): Krijoni situata të ndryshme ku nxënësit

<i>STRATEGJITË SOCIALE</i>	
Ushtrimi 1:	Diskutimi në grup
Qëllimi:	Përforcimi i kuptimit të fjalëve të reja përmes diskutimeve në grup.
Aktiviteti:	Nxënësit ndahen në grupe të vogla dhe diskutojnë për kuptimin e fjalëve të reja duke përdorur kontekstin dhe ndihmën nga njëri-tjetri.
Hapat:	Nxënësit ndahen në grupe të vogla. Çdo grup merr një listë me fjalë të reja dhe diskutojnë për kuptimin e tyre ²⁰ . Nxënësit përdorin kontekstin dhe ndihmën nga njëri-tjetri për të kuptuar fjalët e reja.
Përfitimet:	Përmirëson aftësinë për të kuptuar fjalët e reja përmes bashkëpunimit dhe diskutimit.
Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të jenë më të aftë në përdorimin e strategjive sociale për të kuptuar fjalët e reja.
Sugjerime:	Përgatisni lista nga fusha të ndryshme ²¹ . Monitoroni dhe ndihmoni diskutimet. Përdorni aplikacione edukative ²² . Diskutoni kuptimet me klasën pas ushtrimit.
Ushtrimi 2:	Pyetja drejtuar mësuesit
Qëllimi:	Përmirësimi i kuptimit të fjalëve të reja përmes kërkimit të ndihmës nga mësuesi.
Aktiviteti:	Gjatë një sesioni mësimi, nxënësit shkruajnë fjalët e reja që nuk i kuptojnë dhe i paraqesin ato mësuesit.

përdorin fjalët e reja në biseda, si një arkeolog që shpjegon një gjetje të re.

20. Shembull: Grupi 1: *ανάλυση* (analizë), *υπόθεση* (hipotezë), *εξέλιξη* (evolucion). Grupi 2: *σύνθεση* (sintezë), *δεδομένα* (të dhëna), *υπολογισμός* (llogaritje). Grupi 3: *μεθοδολογία* (metodologji), *θεωρία* (teori), *παράδειγμα* (shembull). Grupi 4: *παράμετρος* (parametër), *συμπέρασμα* (përfundim), *αντίθεση* (kundërshtim).

21. Fusha e Shkencës: H *ανάλυση* των δεδομένων απαιτεί χρόνο και προσοχή. H υπόθεση του πειράματος πρέπει να δοκιμαστέ. Fusha e Ekonomisë: H επένδυση σε νέες τεχνολογίες είναι κρίσιμη για την ανάπτυξη. H αγορά εργασίας αντιμετωπίζει νέες προκλήσεις. Fusha e Informatikës: O υπολογιστής είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την *ανάλυση* δεδομένων. H βάση δεδομένων περιέχει όλες τις πληροφορίες της εταιρείας. Fusha e Mjekësisë: H σωστή διάγνωση είναι το πρώτο βήμα για την *θεραπεία*. Το νέο φάρμακο έχει λιγότερες παρενέργειες.

22. Shih pika 24.

Hapat:	Nxënësit shkruajnë fjalët e reja që nuk i kuptojnë gjatë orës së mësimit. Nxënësit paraqesin fjalët mësuesit për shpjegim. Mësuesi shpjegon fjalët në kontekst dhe nxënësit krijojnë fjali të reja duke përdorur këto fjalë.
Përfitimet:	Ndihmon nxënësit të kuptojnë fjalët e reja përmes ndihmës së mësuesit.
Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të jenë më të aftë në kërkimin e ndihmës dhe kuptimin e fjalëve të reja.
Sugjerime:	Inkurajoni pyetjet gjatë mësimit ²³ . Ofroni shembuj praktikë për të shpjeguar fjalët. Përdorni ilustrime për të ndihmuar në kuptimin e fjalëve. Jepni mundësi për pyetje të hapura në fund të orës së mësimit ²⁴ .
Ushtrimi 3:	Ndihma nga bashkëmohatarët
Qëllimi:	Inkurajimi i nxënësve për të kërkuar ndihmë nga bashkëmohatarët për fjalët e reja.
Aktiviteti:	Nxënësit krijojnë një listë me fjalë të reja dhe shkëmbejnë listat me një bashkëmohatar për të shpjeguar kuptimin e fjalëve dhe të kërkojnë ndihmë.
Hapat:	Nxënësit krijojnë një listë me fjalë të reja që nuk i kuptojnë. Shkëmbejnë listat me një bashkëmohatar. Çdo nxënës shpjegon kuptimin e fjalëve në listën e tij/saj dhe kërkon ndihmë për fjalët e panjohura.
Përfitimet:	Përmirëson aftësinë për të kuptuar fjalët e reja përmes bashkëpunimit dhe ndihmës së bashkëmohatarëve.

23. Shembull: Gjatë një orë mësimi, mësuesi prezanton një koncept të ri si κλίση ρήματος (lakimi i foljeve). Pas shpjegimit të lakimit të foljeve, mësuesi pyet: A ka ndonjë pjesë të lakimit që është e paqartë për ju? Nxënësit inkurajohen të pyesin për çdo aspekt të lakimit që nuk e kuptojnë. Mësuesi përgjigjet në mënyrë të qartë dhe ofron shembuj shtesë për të ndihmuar në kuptimin e lakimit të foljeve, duke përdorur folje të ndryshme në shembuj të thjeshtë.

24. Shembull: A ka ndonjë gjë që dëshironi të pyesni ose të diskutoni më shumë për temën e sotme? ose Si mund të përdorim më mirë lakimin e foljeve në fjali të përditshme?

Rezultatet e Pritshme:	Nxënësit do të jenë më të aftë në përdorimin e strategjive sociale për të kuptuar fjalët e reja.
Sugjerime:	Inkurajoni bashkëpunimin dhe ndihmën e ndërsjellë. Krijoni grupe të ndryshme për të siguruar diversitet në diskutime. Përdorni kartela me fjalë për të lehtësuar shkëmbimin ²⁵ . Diskutoni kuptimet e fjalëve pas ushtrimit në një orë të përbashkët.

STRATEGJITË E KUJTESËS

Ushtrimi 1:	Krijimi i lidhjeve vizuale
Qëllimi:	Ndihmon nxënësit të kujtojnë fjalët e reja përmes imazheve.
Aktiviteti:	Nxënësit krijojnë lidhje vizuale për të kujtuar fjalët e reja.
Hapat:	Jepuni nxënësve një listë me fjalë të reja si “παχυίδι” (lojë). Kërkojuni të krijojnë një skenë vizuale që përshkruan fjalën e re ²⁶ . Nxënësit ndajnë skenat vizuale me klasën dhe diskutojnë për kuptimin e fjalëve.
Përfitimet:	Përmirëson aftësinë për të kujtuar fjalët e reja përmes imazheve.
Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të jenë më të aftë në kujtimin e fjalëve të reja përmes lidhjeve vizuale.
Sugjerime:	Përdorni ilustrime dhe fotografi për të ndihmuar në krijimin e lidhjeve vizuale. Inkurajoni nxënësit të përdorin ngjyra dhe forma për të përforcuar kujtimin. Diskutoni skenat vizuale të krijuara nga nxënësit për të përforcuar kuptimin e fjalëve. Organizoni një ekspozitë të punimeve të nxënësve në klasë.
Ushtrimi 2:	Lidhja e fjalëve me sinonime ose antonime

25. Shembull: Mësuesi krijon kartela ku në njërin anë shkruhet fjala e re dhe në anën tjetër përkufizimi i saj. P.sh., në anën e parë mund të shkruhet: ανάλυση (analizë) dhe në anën e dytë: Η ανάλυση των δεδομένων απαιτεί χρόνο και προσοχή. (Analiza e të dhënave kërkon kohë dhe kujdes). Burime për krijimin e kartelave: Quizlet <https://quizlet.com/> ose Flash-card Machine <https://www.flashcardmachine.com/>

26. Shembull: fjala: παχυίδι (lojë) - lidhja vizuale: Një fëmijë duke luajtur me një top në park.

Qëllimi:	Ndihmon nxënësit të përforcojnë kuptimin e fjalëve të reja përmes lidhjes me sinonime ose antonime.
Aktiviteti:	Nxënësit lidhin fjalët e reja me sinonime ose antonime për të përmirësuar përvetësimin e tyre.
Hapat:	Jepuni nxënësve një listë me fjalë të reja si “ευτυχισμένος” (i lumtur). Kërkojuni të gjejnë sinonime ose antonime për secilën fjalë, si “χαρούμενος” (i gëzuar) dhe “λπημένος” (i trishtuar). Nxënësit krijojnë fjali duke përdorur fjalët dhe sinonimet ose antonimet e tyre ²⁷ .
Përfitimet:	Ndihmon në përforcimin e kuptimit të fjalëve përmes lidhjeve të tyre me fjalë të tjera.
Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të jenë më të aftë në përdorimin e fjalëve të reja në kontekste të ndryshme.
Sugjerime:	Ofroni lista ose fjalorë me sinonime dhe antonime për të ndihmuar nxënësit ²⁸ . Përdorni lojëra me fjalë për të përforcuar lidhjet mes fjalëve. Diskutoni sinonimet dhe antonimet e fjalëve në klasë për të përforcuar kuptimin. Krijoni kartela me sinonime dhe antonime për ushtrime të ndryshme.
Ushtrimi 3:	Krijimi i fjalive me fjalët e reja
Qëllimi:	Ndihmon nxënësit të përvetësojnë dhe të mbajnë mend kuptimin e fjalëve të reja.
Aktiviteti:	Nxënësit krijojnë fjali të reja duke përdorur fjalët e reja.

27. Shembull: Fjala: ευτυχισμένος (i lumtur) - Sinonim: χαρούμενος (i gëzuar) - Antonim: λπημένος (i trishtuar)
Fjali: Ο ευτυχισμένος μαθητής έλαβε καλούς βαθμούς. (Nxënësi i lumtur mori nota të mira). Ο χαρούμενος σκύλος παίζει στον κήπο. (Qeni i gëzuar luan në kopsht). Ο λπημένος άντρας κάθεται μόνος του. (Burri i trishtuar rri vetëm).

28. Λεξικό της κοινής νεοελληνικής

https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html

Hapat:	Jepuni nxënësve një listë me fjalë të reja si “παίζω” (luaj). Kërkojuni të krijojnë fjali duke përdorur secilën fjalë në një kontekst të kuptueshëm ²⁹ . Nxënësit ndajnë fjalitë e tyre me klasën dhe diskutojnë për kuptimin e fjalëve.
Përfitimet:	Ndihmon në përvetësimin dhe mbajtjen mend të fjalëve të reja përmes përdorimit aktiv.
Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të jenë më të aftë në përdorimin e fjalëve të reja në fjali të plota dhe kontekste të ndryshme.
Sugjerime:	Ofroni shembuj fjalish për të ndihmuar nxënësit. Inkurajoni krijimtarinë në krijimin e fjalive. Diskutoni fjalitë e krijuara nga nxënësit për të përforcuar kuptimin e fjalëve. Përdorni fjalitë e krijuara nga nxënësit për ushtrime të mëtejshme ³⁰ .

STRATEGJITË KOGNITIVE

Ushtrimi 1:	Përsëritja mekanike e fjalëve
Qëllimi:	Ndihmon nxënësit të përforcojnë kujtimin e fjalëve të reja përmes përsëritjes mekanike.

29. Shembull: Fjala: παίζω (luaj) - Fjali: Τα παιδιά παίζουν ποδόσφαιρο στο πάρκο. (Fëmijët luajnë futboll në park). Μου αρέσει να παίζω επιτραπέζια παιχνίδια με την οικογένειά μου. (Më pëlqen të luaj lojëra tavoline me familjen time). Ο γάτος παίζει με το καινούργιο του παιχνίδι. (Macja luan me lodrën e saj të re).

30. (1) Përkthimi dhe krahasimi: Nxënësit përkthejnë fjalitë e krijuara nga greqishtja në gjuhën shqipe dhe krahasojnë përkthimet për të kuptuar ndryshimet dhe ngjashmëritë në strukturat gjuhësore. Shembull: Fjalja në greqisht: Μου αρέσει να παίζω επιτραπέζια παιχνίδια με την οικογένειά μου τα Σαββατοκύριακα, επειδή περνάμε όμορφες στιγμές μαζί. Përkthimi: Më pëlqen të luaj lojëra tavoline me familjen time gjatë fundjavave, sepse kalojmë momente të këndshme së bashku. Krahasimi: Diskutimi mbi dallimet në renditjen e fjalëve dhe strukturën e fjalive. (2) Zgjerimi i fjalive: Nxënësit zgjedhin fjalitë e tyre dhe i zgjasin ato duke shtuar detaje shtesë si përshkrime, kohë, vend, dhe mënyrë. Shembull: Fjalja fillestare: Μου αρέσει να παίζω επιτραπέζια παιχνίδια. Fjalja e zgjeruar: Μου αρέσει να παίζω επιτραπέζια παιχνίδια με την οικογένειά μου τα Σαββατοκύριακα, επειδή περνάμε όμορφες στιγμές μαζί. (3) Ushtrime Gramatikore: Nxënësit përdorin fjalitë e krijuara për të praktikuar rregullat gramatikore, si zgjedhimi i foljeve, përemrat, dhe renditjen e fjalëve. Shembull: Fjalja: Η Μαρία τρέχει στον αγώνα δρόμου. Ushtrimi: Zgjedhoni foljen τρέχω në kohën e tashme, të shkuar, dhe të ardhme (τρέχω, έτρεξα, θα τρέξω). (4) Ushtrime të shkrimit krijues: Nxënësit përdorin fjalitë e krijuara për të shkruar tregime të shkurtra, përshkrime ose ese. Shembull: Fjalja: Τα παιδιά παίζουν ποδόσφαιρο στο πάρκο. Ushtrimi: Shkruani një paragraf që përshkruan ditën e fëmijëve në park, duke përdorur fjalën ποδόσφαιρο (futboll) dhe të tjera fjalë të reja.

Aktiviteti:	Nxënësit përsërisin me zë të lartë fjalët e reja disa herë për të përforcuar kujtimin.
Hapat:	Jepuni nxënësve një listë me fjalë të reja si “βιβλίο” (libër). Nxënësit përsërisin me zë të lartë secilën fjalë dhjetë herë. Pas përsëritjes, nxënësit shkruajnë fjalët dhe krijojnë fjali me secilën fjalë.
Përfitimet:	Përmirëson kujtimin e fjalëve të reja përmes përsëritjes mekanike.
Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të jenë në gjendje të mbajnë mend dhe të përdorin fjalët e reja në fjali të plota.
Sugjerime:	Organizoni seanca të shkurtra përsëritjeje çdo ditë për të përforcuar kujtimin ³¹ . Përdorni fjalë nga fusha të ndryshme për të zgjeruar fjalorin. Diskutoni përfitimet e përsëritjes mekanike me nxënësit.
Ushtrimi 2:	Përdorimi i aplikacioneve edukative
Qëllimi:	Nxënësit praktikojnë fjalorin e ri përmes aplikacioneve edukative.
Aktiviteti:	Nxënësit përdorin aplikacione si “Quizlet” ose “Memrise” për të praktikuar fjalët e reja në mënyrë interaktive ³² .
Hapat:	Krijoni një listë me fjalë të reja në aplikacionin “Quizlet”. Jepuni nxënësve akses në listën e fjalëve në aplikacion. Nxënësit praktikojnë fjalët e reja përmes lojërave dhe testeve të ofruara nga aplikacioni.
Përfitimet:	Përmirëson kujtimin dhe përdorimin e fjalëve të reja përmes praktikës interaktive.

31. Shembull: Fjala: βιβλίο (libër) - Nxënësit përsërisin fjalën βιβλίο me zë të lartë dhjetë herë. - Fjali: Το βιβλίο είναι πολύ ενδιαφέρον. (Libri është shumë interesant.) ose Fjala: καρτέλα (karrige) - Nxënësit përsërisin fjalën καρτέλα me zë të lartë dhjetë herë. - Fjali: Η καρτέλα είναι άνετη. (Karrigia është e rehatshme.)

32. Shembull: Aplikacioni: Quizlet <https://quizlet.com/login> - Krijoni një listë me fjalët σχολείο (shkollë), μαθητής (nxënës), δασκάλα (mësuese). Aktiviteti: Nxënësit luajnë lojëra si Match dhe bëjnë teste për të praktikuar këto fjalë ose Aplikacioni: Memrise <https://www.memrise.com/> - Krijoni një kurs me fjalët πόλη (qytet), χωριό (fshat), δρόμος (rrugë). Aktiviteti: Nxënësit ndjekin kursin dhe praktikojnë fjalët përmes aktiviteteve të ndryshme interaktive.

Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të jenë më të motivuar dhe të angazhuar në mësimin e fjalëve të reja përmes teknologjisë.
Sugjerime:	Krijoni lista fjalësh për tema të ndryshme për të mbajtur interesin e nxënësve. Inkurajoni nxënësit të praktikojnë rregullisht përmes aplikacionit. Monitoroni progresin e nxënësve përmes statistikave të aplikacionit.
Ushtrimi 3:	Krijimi i listave të fjalëve të reja
Qëllimi:	Ndihmon nxënësit të organizojnë dhe të praktikojnë fjalët e reja në mënyrë sistematike.
Aktiviteti:	Nxënësit krijojnë lista të fjalëve të reja dhe i praktikojnë ato rregullisht.
Hapat:	Jepuni nxënësve një listë me fjalë të reja si “γλώσσα” (gjuhë) dhe “ιστορία” (histori). Nxënësit krijojnë lista të fjalëve dhe i shkruajnë në fletore ose përdorin mjete digjitale si aplikacione për shënime. Nxënësit praktikojnë fjalët e reja çdo ditë, duke përfshirë edhe krijimin e fjalive me secilën fjalë.
Përfitimet:	Përmirëson organizimin dhe praktikimin e fjalëve të reja në mënyrë të strukturuar.
Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të jenë më të aftë në kujtimin dhe përdorimin e fjalëve të reja përmes praktikës së rregullt.

Sugjerime:	Inkurajoni nxënësit të krijojnë lista tematike për të ndihmuar në mësimin e fjalëve në kontekste të ndryshme ³³ . Përdorni teknologjinë për të krijuar dhe ruajtur listat e fjalëve ³⁴ . Diskutoni progresin e nxënësve dhe ofroni feedback të rregullt për të përmirësuar strategjitë e tyre të mësimin.

STRATEGJITË METAKOGNITIVE

Ushtrimi 1:	Planifikimi i mësimin të fjalorit
Qëllimi:	Ndihmon nxënësit të vendosin qëllime të qarta dhe të strukturojnë procesin e tyre të mësimin të fjalorit.
Aktiviteti:	Nxënësit vendosin qëllime për mësimin e një numri të caktuar fjalësh të reja çdo javë.
Hapat:	Jepuni nxënësve një listë me fjalë të reja, për shembull “ελευθερία” (liri) dhe “δημοκρατία” (demokraci). Nxënësit caktojnë qëllime personale, si mësimi i 10 fjalëve të reja çdo javë. Ndjekin progresin e tyre duke mbajtur shënime në një ditar mësimi ose një aplikacion për shënime ³⁵ .
Përfitimet:	Ndihmon në organizimin dhe menaxhimin e procesit të mësimin, duke i bërë nxënësit më të vetëdijshëm për progresin e tyre.
Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të zhvillojnë aftësi të forta planifikimi dhe do të jenë në gjendje të ndjekin dhe të përmirësojnë progresin e tyre në mënyrë të pavarur.

33. Shembuj të listave tematike: Tema (1): Ushqimet: φρούτα (fruta), λαχανικά (perime), κρέας (mish), ψωμί (bukë), γάλα (qumësht) - Fjali: Τα φρούτα και τα λαχανικά είναι υγιεινά. (Frutat dhe perimet janë të shëndetshme) ose Tema (2): Sportet: ποδόσφαιρο (futboll), μπάσκετ (basketboll), τένις (tenis), κολύμβηση (not), τρέξιμο (vrapi) Fjali: Το ποδόσφαιρο είναι το αγαπημένο μου άθλημα. (Futbolli është sporti im i preferuar). Ose Tema (3): Shkolla: δάσκαλος (mësues), μαθητής (nxënës), βιβλίο (libër), τάξη (klasë), μάθημα (mësim). - Fjali: Ο δάσκαλος μας δίνει ενδιαφέροντα μαθήματα. (Mësuesi na jep mësim interesante) ose Tema (4): Familja: οικογένεια (familje), πατέρας (baba), μητέρα (nënë), αδερφός (vëlla), αδερφή (motër) - Fjali: Η οικογένειά μου είναι πολύ αγαπημένη. (Familja ime është shumë e dashur).

34. Shih Pika 24.

35. Shembull: Fjala: δημοκρατία (demokraci). Qëllim: Të mësojë nxënësi kuptimin dhe përdorimin e fjalës “δημοκρατία” deri në fund të javës. Ditari: Nxënësi shënën datën e mësimin të fjalës, përkufizimin, dhe një fjali: Η δημοκρατία είναι το καλύτερο πολίτευμα. (Demokracia është sistemi më i mirë politik).

Sugjerime:	Inkurajoni nxënësit të vendosin qëllime realiste dhe të arritshme. Diskutoni përfitimet e planifikimit me nxënësit dhe ofroni shembuj të suksesit ³⁶ . Përdorni mjete digjitale për të ndihmuar në organizimin e qëllimeve dhe progresit
Ushtrimi 2:	Monitorimi i progresit
Qëllimi:	Ndihmon nxënësit të ndjekin dhe të vlerësojnë progresin e tyre në mësimin e fjalorit.
Aktiviteti:	Nxënësit përdorin tabela ose aplikacione për të monitoruar progresin e tyre dhe për të identifikuar fushat ku kanë nevojë për përmirësim.
Hapat:	Nxënësit krijojnë një tabelë ku regjistrojnë fjalët e reja që kanë mësuar. Çdo ditë, nxënësit shënojnë fjalët që kanë mësuar dhe ato që kanë nevojë të përforcohen. Për çdo fjalë që nuk e kujtojnë mirë, nxënësit krijojnë fjali të reja ose e përsërisin në mënyra të ndryshme.
Përfitimet:	Përmirëson aftësinë për të ndjekur dhe vlerësuar progresin e tyre në mësimin e fjalorit.
Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të jenë në gjendje të identifikojnë fushat ku kanë nevojë për përmirësim dhe të marrin masa për të përmirësuar ato fusha.

36. Shembull: Maria është një nxënëse që mëson greqishten. Ajo vendosi të planifikojë mësimin e saj duke krijuar një ditë mësimi. Çdo javë, ajo cakton qëllime për të mësuar 10 fjalë të reja dhe shënon progresin e saj. Pas disa muajsh, ajo arriti të mësojë mbi 200 fjalë të reja dhe ndjeu një përmirësim të dukshëm në aftësitë e saj gjuhësore. Planifikimi e ndihmoi atë të ndihej më e organizuar dhe më e sigurt në aftësitë e saj. Diskutime në klasë: Pyetni - Si ndiheni kur keni një plan të qartë për mësimin tuaj? A ndiheni më të organizuar dhe të përqendruar? – Diskutoni: Planifikimi ju ndihmon të menaxhoni kohën tuaj më mirë dhe të keni një drejtim të qartë për çfarë duhet të mësoni. Kjo rrit vetëbesimin dhe motivimin tuaj.

Sugjerime:	Inkurajoni nxënësit të përdorin ngjyra të ndryshme për të ndarë fjalët që dinë mirë dhe ato që kanë nevojë për më shumë praktikë, p.sh., ngjyra e gjelbër: për fjalët që i dinë mirë, ngjyra e verdhë: për fjalët që kërkojnë më shumë praktikë, ngjyra e kuqe: për fjalët që kanë vështirësi të mëdha³⁷. Përdorni aplikacione edukative që ofrojnë statistika të detajuara për progresin e nxënësve³⁸. Diskutoni progresin e nxënësve në grup për të ndarë strategji dhe përvoja³⁹.
Ushtrimi 3:	Vlerësimi i strategjive të përdorura
Qëllimi:	Ndihmon nxënësit të rishikojnë dhe të vlerësojnë efektivitetin e strategjive të tyre të mësimin të fjalorit.
Aktiviteti:	Nxënësit bëjnë një vlerësim të rregullt të strategjive të tyre të mësimin dhe përshtatin metodat për të përmirësuar përvetësimin e fjalorit.

37. Monitorimi i progresit:

Fjala	Data e mësimin	Data e përsëritjes	Vlerësimi (1-5)	Fjali Shembull	Ngjyra
ελευθερία	01/07/2024	03/07/2024	4	Η ελευθερία είναι πολύτιμη.	Gjelbër
δημοκρατία	02/07/2024	04/07/2024	3	Η δημοκρατία είναι το καλύτερο πολίτευμα.	Verdhe
ισότητα	03/07/2024	05/07/2024	2	Η ισότητα είναι σημαντική.	Kuqe

38. Quizlet <https://quizlet.com/login> Lejon krijimin e listave të fjalëve dhe ndjekjen e progresit përmes statistikave të detajuara për seancat e praktikës. Memrise <https://www.memrise.com> Ofron statistika për fjalët e mësuara dhe ato që kanë nevojë për përfortim përmes një ndërfaqje vizuale. Anki <https://apps.ankiweb.net/> Përdor një sistem të përsëritjes së intervaleve për të ndihmuar në mësimin afatgjatë të fjalëve dhe ndjek progresin përmes grafikeve të detajuara.

39. Pyetje për diskutim: (1) Cilat strategji kanë qenë më efektive për ju? (2) Cilat fjalë kanë qenë më të vështira për t'u kujtuar dhe si i keni përfortuar ato? (3) A keni përdorur ndonjë aplikacion edukativ? (4) Si ka ndikuar në mësimin tuaj?

Hapat:	Nxënësit krijojnë një listë me strategjitë që kanë përdorur për të mësuar fjalë të reja⁴⁰. Çdo muaj, nxënësit bëjnë një vlerësim të strategjive të përdorura dhe shkruajnë cilat kanë qenë më efektive dhe cilat jo⁴¹. Nxënësit diskutojnë me mësuesin për strategjitë që kanë qenë më të dobishme dhe marrin këshilla për përmirësimin e metodave të tyre të mësimit.
Përfitimet:	Ndihmon nxënësit të bëhen më të vetëdijshëm për metodat e tyre të mësimit dhe të përshtatin strategjitë për të përmirësuar përvetësimin e fjalorit.
Rezultatet e pritshme:	Nxënësit do të jenë më të aftë në zgjedhjen dhe përdorimin e strategjive efektive për mësimin e fjalorit, duke rritur efikasitetin e procesit të mësimit.
Sugjerime:	Organizoni seanca të rregullta për diskutimin dhe vlerësimin e strategjive të përdorura nga nxënësit. Inkurajoni nxënësit të mbajnë shënime të detajuara për strategjitë që përdorin dhe rezultatet e tyre. Ofroni burime dhe këshilla për strategji të reja që mund të jenë efektive për nxënësit.

40. Shembull: Vlerësimi i strategjive të përdorura:

Strategjia	Efektiviteti (1-5)	Komente
Përsëritja mekanike	4	Më ndihmon të kujtoj fjalët
Përdorimi i aplikacioneve edukative	3	Është argëtuese, por ndonjëherë e vështirë për të qëndruar i përqendruar
Krijimi i fjalive të reja	5	Ndihmon në kuptimin e kontekstit

41. Shembull: Vlerësimi mujor i strategjive të përdorura:

Muaji	Strategjia më efektive	Strategjia më pak efektive	Përmirësime të sugjeruara
Korrik	Krijimi i fjalive të reja	Përdorimi i aplikacioneve edukative	Të rritet përdorimi i përsëritjes mekanike

6. PËRFUNDIME

Përmbledhje e gjetjeve kryesore të projektit

Projekti “Strategjitë e nxënies së leksikut të greqishtes në arsimin e mesëm të lartë në shkollat dygjuhëshe shqiptaro-greke” ka sjellë disa gjetje kryesore të rëndësishme në fushën e mësimdhënies dhe përvetësimit të gjuhës greke në një kontekst dygjuhësh. Përmes metodave të ndryshme kërkimore dhe analizës së të dhënave të mbledhura, janë identifikuar disa aspekte kyçe që mund të përmirësojnë ndjeshëm procesin e mësimnxënies së leksikut në këto shkolla.

1. Strategjitë më efektive të mësimnxënies së leksikut: Studimi ka treguar se nxënësit përdorin një kombinim të strategjive për të përvetësuar fjalorin e ri. Strategjitë e kujtesës dhe ato sociale kanë dalë si më të efektshme. Nxënësit shpesh preferojnë të lidhin fjalët e reja me përvoja personale dhe të kërkojnë ndihmë nga mësuesit dhe bashkëmohatarët për të kuptuar dhe përdorur fjalët e reja në mënyrë të saktë.
2. Roli i ndërveprimit dhe bashkëpunimit: Ndërveprimi ndërmjet nxënësve dhe bashkëpunimi në grupe ka qenë një faktor kyç në përvetësimin e fjalorit të ri. Aktivitetet grupore dhe diskutimet e vazhdueshme kanë ndihmuar në krijimin e një mjedisi mbështetës dhe inkurajues për mësimnxënien.
3. Ndikimi i kontekstit kulturor: Mësimi i leksikut grek në një kontekst dygjuhësh ka ndihmuar nxënësit të zhvillojnë një ndjenjë më të thellë të identitetit kulturor dhe të përvetësojnë një vlerësim më të madh për kulturat dhe traditat e të dy vendeve. Kjo ka ndikuar pozitivisht në motivimin e tyre për të mësuar gjuhën greke.
4. Diferencat në nivelin e përvetësimit të gjuhës: Studimi ka zbuluar se ekzistojnë diferenca të dukshme në nivelin e përvetësimit të gjuhës midis nxënësve të moshave dhe gjinive të ndryshme. Niveli i njohurisë gjuhësore varion nga

njohuri elementare deri në njohuri të avancuara, me shumicën e nxënësve të përqendruar në nivelet mesatare.

5. Rekomandimet për përmirësimin e mësimdhënies: Bazuar në gjetjet e studimit, janë hartuar disa rekomandime për përmirësimin e metodave të mësimdhënies. Këto përfshijnë ndarjen e klasave sipas niveleve të njohurisë gjuhësore, integrimin e strategjive të ndryshme të mësimnxënies në kurrikulë, përdorimin e teknologjisë edukative dhe krijimin e një mjedisi gjuhësor të pasur dhe të vazhdueshëm.

Ky projekt ka kontribuar ndjeshëm në kuptimin dhe përmirësimin e procesit të mësimnxënies së leksikut të gjuhës greke në shkollat dygjuhëshe shqiptaro-greke.

ANEKSE

Pyetësorët e përdorur në kërkim

Pyetësori nr. 1 - PYETËSOR MBI MADHËSINË E FJALORIT

Më poshtë jepet përshkrimi i niveleve A1, A2, B1, B2, C1, C2 sipas shkallës globale të Kuadrit të Përbashkët European të Referencave për Gjuhët (Common European Framework of Reference for Languages)⁴²:

A1 - Njohuri elementare

Nxënësi: Mund të kuptojë dhe të përdorë shprehje të përditshme dhe shprehje bazë që synojnë plotësimin e nevojave konkrete. Mund të prezantojë veten dhe të tjerët, të pyesë e të përgjigjet për detaje vetjake si; ku jeton, banon, njerëzit që njeh, sendet që ka etj. Mund të komunikojë në një mënyrë të thjeshtë nëse bashkëbiseduesi flet ngadalë, qartë dhe është i gatshëm të ndihmojë.

A2 - Njohuri bazë

Nxënësi: Mund të kuptojë fjali dhe shprehje të përditshme që lidhen me fusha të nevojës më të domosdoshme si p.sh.,; informacion bazë rreth tij dhe familjes, në dyqan, gjeografia e vendit, puna/ët që bën etj. Mund të komunikojë për detyra të thjeshta dhe rutinë që kërkojnë shkëmbim informacioni të drejtpërdrejtë për çështje të njohura dhe të përditshme. Mund të përshkruajë me terma të thjeshta aspekte të formimit të tij/saj, mjedisit rrethues dhe çështje të fushave me interes/nevojë të drejtpërdrejtë.

B1 - Njohuri mesatare

Nxënësi: Mund të kuptojë çështjet kryesore të një informacioni standard të qartë për çështje të njohura që hasen rregullisht në shkollë, punë, argëtim etj. Mund t'ia dalë në situata të shfaqura gjatë një udhëtimi në vende ku flitet gjuha që mëson. Mund të prodhojë material të thjeshtë për tema të njohura ose të një fushe të interesit personal.

42. MINISTRIA E ARSIMIT, SPORTIT DHE RINISË - INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT. UDHËZUES KURRIKULAR LËNDOR PËR GJUHËN E HUAJ. IZHA 2018 <http://www.izha.edu.al/>

Mund të përshkruajë përvoja dhe ngjarje, ëndrra, shpresa dhe ambicie dhe shkurtimisht jep arsye dhe shpjegime për opinionet dhe planet.

B2 - Njohuri të mira

Nxënësi: Mund të kuptojë idetë kryesore të një teksti kompleks mbi çështje konkrete dhe abstrakte duke përfshirë diskutime teknike në fushën e tij/saj të specializimit. Mund të bashkëveprojë rrjedhshëm dhe spontanisht duke e bërë komunikimin me folës vendas të mundshëm pa vështirësi për secilën palë. Mund të prodhojë një tekst të qartë, të detajuar rreth një sërë temash dhe shpjegojë pikëpamjet e tij/saj për një çështje të ditës, duke dhënë avantazhe dhe disavantazhe për opsione të ndryshme

C1 - Njohuri shumë të mira

Nxënësi: Mund të kuptojë një spektër të gjerë tekstesh të sofistikuara e të gjata dhe të përcjellë domethënie të nënkuptuara. Mund të shprehet në mënyrë spontane dhe të rrjedhshme, shpeshherë pa pasur nevojën për të kërkuar gjatë fjalët e duhura. Mund të përdorë në mënyrë të efektshme dhe elokvente gjuhën në jetën shoqërore dhe atë profesionale apo në shkollë ose universitet. Mund të shprehet qartë, në mënyrë të strukturuar dhe të shkoqur lidhur me çështje të ndërlikuara dhe të vërë në përdorim në mënyrë të përshtatshme mjete të ndryshme për gërshetimin e teksteve.

C2 - Njohuri të shkëlqyera

Nxënësi: Mund kuptojë praktikisht pa asnjë vështirësi çdo gjë që lexon apo dëgjon. Mund të përmbledhë informacione nga burime të ndryshme me shkrim apo me gojë dhe të riprodhojë prej tyre arsyetime dhe sqarime në mënyrë koherente. Mund të shprehet spontanisht, rrjedhshëm dhe qartë dhe të shfaqë qartazi në çështje të ndërlikuara nuanca të imta kuptimore.

PYETËSOR MBI MADHËSINË E FJALORIT⁴³

Qëllimi i testit diagnostik është vlerësimi i njohjes së gjuhës greke të kandidatit lidhur me zotërimin e nivelit të fjalorit.

Επίπεδο Α1

Σημειώστε τη σωστή απάντηση για να συμπληρώσετε τους διαλόγους.

1. Αυτός είναι ο φίλος μου ο Πέτρος και από δω η φίλη μου η Τζένη.

Ευχαριστώ πολύ.

Λυπάμαι πολύ.

Χαίρω πολύ.

Παρακαλώ πολύ.

2. _____; – Δεν ξέρω.

Πώς σε λένε;

Από πού είσαι;

Πού είναι η βιβλιοθήκη;

Μου δίνετε ένα βιβλίο;

3. Πού είναι το μουσείο μοντέρνας τέχνης;

Είναι πολύ ωραίο.

Ναι, είμαι βέβαιος.

Είναι ανοιχτό μέχρι τις 7.00.

Κοντά στο σπίτι μου.

4. Γιατί δεν τρώτε τα μακαρόνια σας;

Όχι, δεν είναι νόστιμα.

Είναι κρύα.

43. <https://www.greek-language.gr/certification/node/94.html> - ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ (EFNIL) - Πιστοποίηση Ελληνομάθει-
ας. (GREEK LANGUAGE CENTER - MEMBER OF THE EUROPEAN FEDERATION OF NATIONAL LANGUAGE
INSTITUTIONS (EFNIL) - Greek language certification.

Μου αρέσουν πολύ.
Είναι πολύ καλά.

5. Σήκωσα μία βαλίτσα και ήταν πολύ βαριά. Πονάει η μέση μου!
Πρέπει να πας στο γιατρό.
Μην ανοίξεις τη βαλίτσα.
Πρόσεχε μην κρυώσεις.
Μην πάρεις φάρμακο.

Επίπεδο A2

Διαβάστε το κείμενο και βρείτε τις λέξεις που λείπουν. Μόνο μία απάντηση είναι σωστή για κάθε αριθμό.

Ο 80χρονος Σουηδός ποιητής Τούμας Τρανστρέμερ κέρδισε το Νόμπελ Λογοτεχνίας 2011. Ποιήματά του μπορούμε να διαβάσουμε σε πάνω από πενήντα _____ (μέρες/ τρόπους/ γλώσσες/ σχέδια) και στα ελληνικά.

Γεννήθηκε στις 15 Απριλίου του 1931 στη Στοκχόλμη. Έχει πτυχίο στην Ψυχολογία. Σε ηλικία 23 ετών, γράφει την πρώτη του συλλογή με τίτλο «17 ποιήματα». Ακολουθούν πολλά ακόμη ποιήματα και πολλά βραβεία. Το 1990 αρρωσταίνει, αλλά _____ (αρχίζει/ σταματά/ συνεχίζει/ γνωρίζει) να γράφει ποιήματα. Σήμερα περνάει τα πρωινά του ακούγοντας κλασική μουσική και παίζει πιάνο μόνο με το αριστερό του χέρι, γιατί το δεξί του δεν μπορεί να το _____ (κινήσει/ αφήσει/ πιάσει/ τραβήξει) μετά την αρρώστια του.

Ο Τρανστρέμερ είναι ένας από τους πιο μεγάλους ποιητές της Σουηδίας και έχει σημαντική θέση στη σουηδική και τη διεθνή λογοτεχνία. Τα ποιήματα του είναι γεμάτα μεταφορές και εικόνες. _____ (Γράφουν/ Μεταφράζουν/ Κλείνουν/ Παρουσιάζουν) απλές εικόνες από την καθημερινή ζωή και τη φύση. Ο Τρανστρέμερ ο ίδιος αγωνίζεται για έναν καλύτερο κόσμο κι όχι μόνο μέσα από τα ποιήματά του. Ο Αμερικανός ποιητής Ρόμπερτ Μπλάι μετέφρασε στα αγγλικά μεγάλο μέρος του έργου του Τρανστρέμερ κι έτσι ο ποιητής έγινε _____ (μεγάλος/ γνωστός/ φιλικός/ εύκολος) σε όλο τον κόσμο.

Επίπεδο B1

Διαβάστε το παρακάτω κείμενο και επιλέξτε για κάθε κενό την κατάλληλη λέξη.

Μαθήματα Νέας Ελληνικής στο Ραδιόφωνο

Τα μαθήματα μεταδίδονται κάθε Δευτέρα, Τρίτη και Παρασκευή, τρεις φορές την ημέρα και προορίζονται για όσους θέλουν να βελτιώσουν τα ελληνικά τους.

Κάθε μάθημα έχει _____ (θέμα/ στόχο/ λόγο/ τρόπο) να σας διδάξει πώς να επικοινωνείτε σωστά στα ελληνικά. Δεν θα ακούσετε γραμματική και κανόνες. Σε αυτά τα μαθήματα δεν υπάρχουν «πρέπει» και «δεν πρέπει», _____ (άλλα/ άρα/ αλλά/ όπως) μαθαίνετε διαλόγους, φράσεις και λέξεις που και εσείς σύντομα θα χρησιμοποιείτε για να επικοινωνείτε. Τα μαθήματα παρουσιάζουν τις δραστηριότητες μιας παρέας παιδιών που ζουν στην Αθήνα. Οι φίλοι πηγαίνουν για καφέ ή για φαγητό, στον κινηματογράφο ή στο θέατρο, μένουν σπίτι και βλέπουν τηλεόραση ή μιλάνε στο τηλέφωνο και, γενικά, κάνουν _____ (όλα αυτά/ κάθε τι/ οτιδήποτε/ τα πάντα) κάνουν οι Έλληνες στην καθημερινή τους ζωή. Αλλά δεν θα γνωρίσετε μόνο την παρέα στα μαθήματά μας: θα ακούτε και τη φωνή του Ξενοφώντα, ενός αστείου χαρακτήρα, που ακολουθεί την παρέα σε ό,τι κάνει.

Το υλικό παρουσιάζεται περίπου με τον ίδιο τρόπο για κάθε μάθημα: Πρώτα, ακούτε ένα διάλογο. Έπειτα, σας _____ (ζητείτε/ ρωτούν/ αναγκάζουν/ καλείστε) να επαναλάβετε αυτό που ακούσατε. Άλλες φορές διαλέγετε τη σωστή απάντηση σε κάτι που διαβάσατε. Έτσι κάνετε περισσότερη εξάσκηση. Μην _____ (παραξενευτείτε/ ξεχνιέστε/ χαιρέστε/ ανησυχείτε), ο Ξενοφών σας δίνει πάντα τη σωστή απάντηση. Τέλος, υπάρχουν πολλές πληροφορίες για πολιτιστικά θέματα που θα σας βοηθήσουν να καταλάβετε καλύτερα τη ζωή στην Ελλάδα.

Επίπεδο B2

Η εκτύπωση του παρακάτω κειμένου δεν είναι καθαρή και κάποιες από τις λέξεις δεν φαίνονται. Μήπως μπορείτε να επιλέξετε τη σωστή λέξη από τις επιλογές που ακολουθούν κάτω από το κείμενο και να συμπληρώσετε τα αντίστοιχα κενά;

Το βιβλίο είναι ο πιο πιστός φίλος και είναι πάντα πρόθυμο να μας ενημερώσει και να μας ψυχαγωγήσει. Το ίδιο ισχύει και για το παιδικό βιβλίο.

Χρειάζεται, όμως, να γίνεται σωστή επιλογή βιβλίων για τα παιδιά. Φυσικά αυτό το έργο είναι ευθύνη των γονέων και γενικά όσων ασχολούνται με τα παιδιά, αφού _____ (αυτά/ αυτών/ που/ όσων) ούτε τις γνώσεις έχουν αλλά _____ (ούτε/ αλλά και/ παρά μόνο/ και δεν έχουν) και την κρίση για να κάνουν σωστή επιλογή.

Γιατί είναι σημαντικό να αγαπήσει το παιδί το διάβασμα;

- Διότι το παιδί _____ (ικανοποιεί/ τον ικανοποιεί/ ικανοποιείται / του ικανοποιείται) συναισθηματικά καθώς διαβάζει και ζει τα βιώματα των ηρώων.
- Το καλό βιβλίο ανοίγει καινούριους ορίζοντες στο παιδί και το βοηθάει να γνωρίσει τον εαυτό του.
- Του ικανοποιεί την περιέργεια για γνώση, του ανοίγει ένα παράθυρο στον κόσμο _____ (για να/ και να/ αφού/ επειδή) γνωρίσει άλλους λαούς, άλλους πολιτισμούς.

Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε το παιδί μας να αγαπήσει το διάβασμα;

- Με το παράδειγμά μας. Δεν μπορούμε να απαιτούμε από το παιδί μας να διαβάσει, αν εμείς δεν διαβάζουμε. _____ (Δεν πρέπει/ Ποτέ να/ Ας μην/ Ωσπου να) ξεχνάμε ότι το παιδί μιμείται.
- Όταν είναι ακόμη μικρό και δεν μπορεί να διαβάσει μόνο του, να _____ (του διαβάσουμε/ τους διαβάζουμε/ τους διαβάσουμε/ του διαβάζουμε) ιστορίες.
- Να του αγοράζουμε βιβλία, όχι μόνο σαν δώρο τα Χριστούγεννα, _____ (έτσι/ αλλά και/ όμως/ ίσως) όποτε βρίσκουμε ευκαιρία.

Επίπεδο Γ1

Η Ιλόνια γράφει ένα κείμενο για την προστασία της βιοποικιλότητας που θέλει να το αναρτήσει στην ιστοσελίδα του σχολείου της. Σε μερικές περιπτώσεις, όμως, δεν είναι σίγουρη ποια λέξη να χρησιμοποιήσει. Μπορείτε να τη βοηθήσετε να αποφασίσει ποια λέξη είναι η σωστή ανάμεσα στις τέσσερις επιλογές;

Η σημασία της βιοποικιλότητας - Πώς μπορώ να την προστατεύω;

Συχνά πιστεύουμε ότι δεν είναι στο χέρι μας να διαφυλάξουμε τη βιοποικιλότητα της περιοχής μας και ότι δεν μπορούμε μόνοι μας _____ (να αναφέρουμε/ να επιφέρουμε/ να προσφέρουμε/ να διαφέρουμε) καμία αλλαγή σε ό,τι συμβαίνει γύρω μας. Υπάρχουν _____ (αν και/ μολονότι/ αλλά/ ωστόσο) μερικές απλές και ανέξοδες λύσεις που όλοι μας μπορούμε να εφαρμόσουμε.

Για παράδειγμα, τα φυτοφάρμακα, τα ζιζανιοκτόνα, και τα χημικά λιπάσματα είναι _____ (βλαβερά/ ωφέλιμα/ ωφελιμιστικά/ προβλέψιμα) για τον αγρότη που τα χρησιμοποιεί, για μένα και για όλη τη βιοποικιλότητα της περιοχής _____ (ότι/ όπου/ πού/ οπουδήποτε) χρησιμοποιούνται. Προσπαθώ επομένως να αποφύγω την χρήση τους στον κήπο μου ή στο μπαλκόνι μου και _____ (να εξημερωθώ/ να αναγνωρίσω/ να γνωρίσω/ να ενημερωθώ) για εναλλακτικές λύσεις.

Απομεινάρια από φρούτα και λαχανικά, κομμάτια από χαρτί, μαραμένα λουλούδια, υπολείμματα καφέ μπορούν να γίνουν λίπασμα _____ (μέσω/ μέσα από/ μέσα/ ενδιάμεσα) ενός κάδου κομποστοποίησης. Το λίπασμα που δημιουργείται (Compost) είναι ένα φυσικό λίπασμα που εμπλουτίζει το έδαφος. Η οικιακή παραγωγή λιπάσματος συμβάλλει _____ (στην/ δια την/ από την/ κατά την) καλύτερη διαχείριση των σκουπιδιών. Μερικοί δήμοι _____ (προαποφασίζουν/ προκαλούν/ προωθούν/ προφασίζονται) ήδη τέτοιες προσπάθειες.

Η βιοδιάσπαση για πολλά είδη _____ (λυμάτων/ λημμάτων/ απόβλητων/ απορριμμάτων) ξεκινά μετά από πολλά χρόνια. Επίσης, πολλά υλικά που πετιούνται μολύνουν το χώμα και το νερό με το οποίο έρχονται σε επαφή. Όταν βρίσκομαι στην φύση λοιπόν, δεν πετώ σκουπίδια. Επίσης, προσέχω _____ (αναμφίβολα/ ιδιαίτερα/ συγκεκριμένα/ εξαιρετικά) να μη μολύνω το έδαφος και το νερό με ουσίες που είναι βλαβερές για το οικοσύστημα.

Επίπεδο Γ2

Διαβάστε το ακόλουθο κείμενο και για κάθε κενό επιλέξτε τη σωστή λέξη από τις τέσσερις επιλογές που σας δίνονται.

Ο πατέρας της «Στέλλας» και του «Ζορμπά»

Απεβίωσε τη Δευτέρα 25 Ιουλίου ο Μιχάλης Κακογιάννης σε ηλικία 89 ετών. Η τελευταία επιθυμία του _____ (εγκαταλειφθέντος/ εκλιπόντος/ εκλιπών/ εκκληφθέντος) ήταν να ταφεί στον περίβολο του Ιδρύματος «Μιχάλης Κακογιάννης».

Ο διεθνής δημιουργός _____ (συνέστησε/ συνέστη/ συνίσταται/ συνιστά) το κοινωφελές «Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης» στα τέλη του 2003, επιθυμώντας να δημιουργήσει έναν φορέα πολιτισμού που θα διαθέτει σύγχρονα μέσα, _____ (καταλυτικές/ καινοτόμες/ καινοφανείς/ κανονικές) ιδέες, αλλά και καλλιτεχνική άποψη αντιπροσωπευτική της σχέσης του ίδιου με την Τέχνη.

Πρωτοπόρος του μεταπολεμικού ελληνικού σινεμά και σκηνοθέτης διεθνών επιτυχιών, όπως της «Στέλλας» και του «Ζορμπά», άφησε ως _____ (προθήκη/ υποθήκη/ διαθήκη/ παρακαταθήκη) ένα πλούσιο καλλιτεχνικό έργο και ένα κοινωφελές ίδρυμα για τη μελέτη και διάδοση του κινηματογράφου και του θεάτρου, των δύο τεχνών που υπηρέτησε με λατρεία και πάθος.

Για την προσφορά του και το έργο του τιμήθηκε με πολλές διακρίσεις στην Ελλάδα, την Κύπρο και το εξωτερικό. Βραβεύθηκε από την Ακαδημία Αθηνών για την προσφορά του στο έθνος, από το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης για το συνολικό έργο του και _____ (υπαγόρευσε/ αναγόρευσε/ αναγορεύθηκε/ υπαγορεύθηκε) διδάκτωρ Τεχνών στο Columbia College, και επίτιμος διδάκτωρ στα Πανεπιστήμια Αθηνών, Κύπρου και Θεσσαλονίκης.

Γεννημένος στη Λεμεσό της Κύπρου τον Ιούλιο του 1922, έζησε στις πρωτεύουσες του κόσμου «ως _____ (πλανήτης/ πλανητάρχης/ διαπλανητικός/ πλανητικός) με προίκα και εφόδιο την ελληνικότητα, που έφερα μέσα μου, αρετή _____ (ων/ όντα/ ον/ όντως)», όπως περιγράφει ο ίδιος στη βιογραφία του με τίτλο «Σε πρώτο πλάνο», που έγραψε ο δημοσιογράφος Χρήστος Σιάφκος.

Στην ίδια βιογραφία σημειώνει: «Στη ζωή δεν είμαι καταπιεστικός, στη δουλειά,

όμως, γίνομαι. Διοικείς πλήθος ανθρώπων, γίνεσαι Θεός κατά κάποιο τρόπο, αφού πλάθεις ζωή. Κι αυτή η ζωή αποκτά την οντότητα της πραγματικής. Επίσης, γίνεσαι απόλυτα _____ (ειλικρινείς/ ειλικρινούς/ ειλικρινής/ ειλικρινή). Δεν έχεις καιρό για κολακειές ή ψέματα... Στον _____ (αγνώμονα/ ευγνώμονα/ καλόγνωμο/ εμπειρογνώμονα) άνθρωπο δεν απαντώ καθόλου. Όσο για την _____ (κακεντρέχεια/ κακοδιαθεσία/ κακουχία/ κακοτροπία) δε με νευριάζει, σίγουρα όμως με πληγώνει. Και αν το να είσαι καλός σημαίνει ότι είσαι δίκαιος και λειτουργείς σωστά, ναι, νομίζω πως είμαι καλός άνθρωπος».

Pyetësori nr. 2 - PYETËSORI I STRATEGJIVE TË TË MËSUARIT TË FJALORIT

Pyetësori i Schmitts (1997)⁴⁴, është përkthyer dhe përshtatur në shqip, dhe është i ndarë në dy pjesë. Në pjesën e parë, pyetjet kanë si qëllim të identifikojnë disa informacione demografike të pjesëmarrësve (gjininë, moshën, klasën), ndërsa, pjesa e dytë përfshin pyetjet që lidhen me strategjitë e të mësuarit të fjalorit. Pyetësori përmban 39 pyetje të cilat janë të klasifikuara në pesë kategori: 1) strategji të kujtesës (memory strategies), 2) strategji kognitive (cognitive strategies), 3) strategji metakognitive (metacognitive strategies), 4) strategji të përcaktimit (determination strategies) dhe 5) strategji sociale (social strategies).

1. Strategjitë e kujtesës: realizohen përmes fotografive/imazheve; fjalët e reja mund të lidhen me fjalë që nxënësi njih p.sh., sinonime; përmes grupimit të fjalëve të reja; përmes formave ortografike ose fonologjike e fjalës.
2. Strategjitë kognitive: realizohen përmes përsëritjes dhe përdorimit të mjeteve mekanike për të studiuar fjalorin, si dhe përmes përsëritjes me shkrim dhe me gojë, duke shkruar ose thënë vazhdimisht fjalën e re.
3. Strategjitë metakognitive: përdoren nga nxënësit për të kontrolluar dhe vlerësuar se sa ata kanë ariut të mësojnë, duke pasur një pasqyrë të përgjithshme të procesit mësimor.
4. Strategjitë e përcaktimit: nëse nxënësit nuk dinë një fjalë, ata duhet të zbulojnë kuptimin e saj duke hamendësuar nga njohuritë e tyre strukturore të gjuhës, duke hamendësuar nga Gjuha 1 përkatëse, duke hamendësuar nga konteksti, duke përdorur materiale referimi ose duke pyetur dikë tjetër.
5. Strategjitë sociale: një mënyrë për të zbuluar kuptimin e fjalës së re është duke pyetur dikë që e njih gjuhën 2. Shpesh mund t'u kërkohet mësuesve të japin ndihmë në mënyra të ndryshme: duke dhënë përkthim në Gjuhën 1, duke dhënë një sinonim, duke dhënë një përkufizim ose parafrzim ose duke e përdorur fjalën në një fjali.

Matjet e përgjigjeve do të bëhen sipas shkallës së vlerësimit Likert, u kërkuar

44. Schmitt, N. & McCarthy, M. (1998). Vocabulary: Description, Acquisition and Pedagogy (Cambridge Language Teaching Library) 1st Edition. New York: Cambridge University Press. ISBN-10 – 0521585511 fq. 207.

pjesëmarrësve të shprehin shkallën e dakordësisë së tyre për një seri pohimesh në një shkallë në rend rritës duke filluar nga 0 (kurrë), 1 (ndonjëherë), 2 (shpesh), 3 (zakonisht) dhe 4 (gjithmonë).

PYETËSORI I STRATEGJIVE TË TË MËSUARIT TË FJALORIT

Pjesa I: Informacion i përgjithshëm

1. Emri: _____
2. Klasa: _____
4. Gjinia: Femër Mashkull
5. Moshë: _____ vjeç
6. Sa kohë keni që studioni/ mësoni greqisht? 3-5 vjet 5-10 vjet m ë
shumë se 10 vjet

Pjesa II: Pohimet e të mësuarit të fjalorit

Pyetjet e mëposhtme lidhen me strategjitë e të mësuarit të fjalorit për gjuhën greke si gjuhë e dytë/ e huaj anglishten si gjuhë të huaj. Ju lutemi lexoni me kujdes çdo pohim dhe shënoni (+) në kutinë (4, 3, 2, 1 ose 0) që tregon shkallën mbi strategjitë që përdorni për të mësuar fjalorin e gjuhës greke.

4 = gjithmonë

3 = zakonisht

2 = shpesh

1 = ndonjëherë

0 = kurrë

Lloji i strategjisë	Strategjitë e të mësuarit fjalorit të gjuhës	Shpeshësia				
		4	3	2	1	0
SP	1. Identifikon se cilës pjesë së ligjëratës i takon (etiketim i pjesëve të ligjëratës)					
SP	2. Identifikon ndajshitesat (parashtesat ose prapashtesat) apo rrënjën e saj					
SP	3. Kontrollon nëse ka një fjalë me kuptim të njëjtë ose të përafërt me të në gjuhën shqipe					
SP	4. Kërkon nëse mund ta identifikosh fjalën e re përmes një imazhi					
SP	5. Nxjerr kuptimin e fjalës së re nga konteksti (d.m.th., nga një fjalë apo një grup fjalësh apo një tekst)					
SP	6. Përdor një fjalor dygjuhësh (greqisht - shqip)					
SP	7. Përdor një fjalor njëgjuhësh (greqisht - greqisht)					
SP	8. Kontrollon për kuptimin e fjalës së re në fund të tekstit (tek lista e fjalëve të reja)					
SS	9. Pyet mësuesin/mësuesen se si përkthehet fjala e re në gjuhën shqipe					
SS	10. Pyet mësuesin/mësuesen për perifrazimin, sinonimin ose antonimin e fjalës së re					
SS	11. Kërkon nga mësuesi/mësuesja të thotë një fjali duke përdorur fjalën e re					
SS	12. Pyet shokët/shoqet e klasës për kuptimin e fjalës					
SS	13. Mundohesh të ndërveprosh me folës amtarë të gjuhës					
SKu	14. Imagjino kuptimin e fjalës përmes imazheve					

SKu	15.	Lidh fjalën e re me një eksperiencë personale					
SKu	16.	Lidh fjalën e re me sinonimet ose me antonimet e saj					
SKu	17.	Grupon fjalët e reja së bashku për t'i studiuar ato					
SKu	18.	Krijon fjali me fjalët e reja					
SKu	19.	Grupon fjalët e reja së bashku dhe krijon një histori					
SKu	20.	Gërmëzon fjalën e re					
SKu	21.	Studion tingullin e fjalës së re					
SKu	22.	Thua fjalën e re me zë të lartë kur e mëson atë					
SKu	23.	Kujton ndajshtesat (parashtesat ose prapashtesat) dhe rrënjën e fjalës së re					
SKu	24.	Kujton pjesën e ligjëratës ku bën pjesa fjala e re (etiketim i pjesëve të ligjëratës)					
SKu	25.	Perifrazon kuptimin e fjalës					
SKu	26.	Mëson fjalën e re përmes idiomave apo proverbave					
SKu	27.	Mëson fjalën e re nëpërmjet veprimit fizik (lëvizjeve)					
SKo	28.	Përsërit shpesh fjalën e re me gojë					
SKo	29.	Përsërit shpesh fjalën e re me shkrim					
SKo	30.	Krijon një listë të fjalëve të reja					
SKo	31.	Mban shënime në klasë për fjalët e reja					
SKo	32.	Përdor seksionin e fjalorit në librin tuaj shkollor (nëse ka)					
SKo	33.	Dëgjon fjalët e reja në audio (p.sh., dëgjon mësimin e ri në audio)					
SKo	34.	Vendos etiketa në gjuhën greke në objektet fizike					
SKo	35.	Mban një fletore fjalori					

SM	36. Përdor media në gjuhën greke (këngë, filma, lajme, etj.)					
SM	37. Teston veten përmes testeve të fjalorit (teste fizike ose on-line)					
SM	38. Anashkalon fjalën e re kur nuk e kupton atë					
SM	39. Vazhdon të studiosh fjalën me kalimin e kohës					

EKIPI I PROJKETIT:

Prof. As. Dr. Sofia Delijorgji, Koordinatore, është pedagoge pranë Departamentit të Gjuhës Greke, Fakulteti i Gjuhëve të Huaja, Universiteti i Tiranës. Ajo ka një përvojë si pedagoge dhe studiuese, me studime të thelluara në fushën e gjuhësisë dhe leksikologjisë greke. Prof. As. Dr. Delijorgji ka marrë pjesë në projekte kombëtare dhe ndërkombëtare dhe ka botuar libra dhe artikuj shkencorë mbi leksikologjinë dygjuhëshe dhe komunikimin ndërkulturor. Në këtë projekt, ajo udhëheq ekipin dhe mbikëqyr të gjitha aktivitetet e kërkimit, duke siguruar përmbushjen e objektivave dhe standardeve shkencore.

Dr. Isida Foçi (Metaj), anëtare, është pedagoge pranë Departamentit të Gjuhës Greke, Fakulteti i Gjuhëve të Huaja, Universiteti i Tiranës. Ajo ka një përvojë si pedagoge dhe studiuese, me fokus në gramatikën dhe strukturën fonetike, morfologjike dhe sintaksore të gjuhës greke. Dr. Foçi (Metaj) ka marrë pjesë në disa konferenca dhe projekte ndërkombëtare dhe ka botuar artikuj shkencorë mbi gramatikën dhe përkthimin. Në këtë projekt, ajo kontribuon me ekspertizën e saj në analizën e të dhënave dhe zhvillimin e materialeve kërkimore.

Dr. Edlira Jorgaqi, anëtare, është pedagoge pranë Departamentit të Gjuhës Greke, Fakulteti i Gjuhëve të Huaja, Universiteti i Tiranës. Ajo ka një përvojë si pedagoge dhe studiuese, me fokus në gjuhësinë teorike dhe të zbatuar. Dr. Jorgaqi ka marrë pjesë në projekte të përkthimit dhe ka botuar punime shkencore mbi semantikën dhe kuptimin e fjalëve polisemantike. Në këtë projekt, ajo kontribuon me analizën e të dhënave dhe shkrimin e raporteve kërkimore.

MSc. Aida Zoto, anëtare, është pedagoge pranë Departamentit të Gjuhës Greke, Fakulteti i Gjuhëve të Huaja, Universiteti i Tiranës. Ajo ka një përvojë në fushën e mësimdhënies dhe përkthimit, me fokus në morfologjinë, sintaksën, dhe leksikologjinë e gjuhës greke. Ajo gjithashtu po kryen studime doktorale në fushën e leksikologjisë dhe ka bashkëpunuar me institucione të ndryshme arsimore dhe kulturore. Në këtë projekt, ajo ndihmon në organizimin dhe realizimin e aktiviteteve kërkimore dhe trajnimeve për mësuesit.

CIP Katalogimi në botim BK Tiranë

Universiteti i Tiranës. Fakulteti i Gjuhëve të Huaja
Strategjitë e nxënies së leksikut të greqishtes
në arsimin e mesëm të lartë në shkollat dygjuhëshe
shqiptaro-greke : manual / Universiteti i Tiranës.
Fakulteti i Gjuhëve të Huaja . - Tiranë : Filara, 2024.
62 f. ; 17 x 24 cm.
ISBN 9789928279941

1.Arsimi i mesëm
3.Mësimdhënia

2.Gjuha greke
4.Manuale

373.5 .091.3 :811.14 (035)